

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Μονάδα Ενισχύσεων στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις

Ταχ. Δ/ση: Λ. Αθηνών 54-56, 10441 (ΑΘΗΝΑ)

Αθήνα 8/5/2025

Πληροφορίες: Αλευρά Ε., Αλιζιώτης Ν., Τσολακίδη Κ.,
Τσιατούρας Ε.

Αρ. Πρωτ.: 119311

Τηλ: 210 527 5262, 256, 013, 210

e-mail: ealevra@mou.gr, naliziotis@mou.gr,
ktsolakidi@mou.gr, etsiatouras@mou.gr

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

**για την υποβολή προτάσεων στην Παρέμβαση Π3-73-2.9
Επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την κατασκευή θερμοκηπίων
και προσπελάσιμων στεγάστρων φυτικής παραγωγής
του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023 - 2027**

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 και ιδιαίτερα το άρθρο 73.
3. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Στρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

4. Τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2021/2290 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τις μεθόδους υπολογισμού των κοινών δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που καθορίζονται στο Παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του 2 Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.
5. Τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2022/128 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τους ελέγχους, τις εγγυήσεις και τη διαφάνεια.
6. Τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2022/1172 της Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2022 σχετικά με τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική και την εφαρμογή και τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων για την αιρεσιμότητα.
7. Τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2022/1173 της Επιτροπής της 31ης Μαΐου 2022 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική.
8. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ.1).
9. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39)
10. Την COM(2024) 225 final/30-05-2024 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο σχετικά με την έννοια της ανωτέρας βίας και των εξαιρετικών περιστάσεων στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής
11. Την C(2022) 8270 final/21.11.2022 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, σχετικά με την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.
12. Την υπό στοιχεία C(2024) 905/19.1.2024 εγκριτική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί Έγκρισης των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
13. Τον ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α'45).
14. Τον ν. 3508/2006 «Ρυθμίσεις θεμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α'249), και ειδικότερα το άρθρο 3 αυτού.

15. Τον ν. 3874/2010 «Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων» (Α' 151).
16. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό κράτος, οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης» (Α'133).
17. Τον ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) -Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).
18. Τον ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» και ιδίως της παρ. 32 του άρθρου 63 (Α' 61).
19. Το άρθρο 90 του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (Α'98) το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
20. Το π.δ. 97/2017 σχετικά με τον Οργανισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Α'138).
21. Το π.δ. 40/2021«Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α' 100).
22. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α'91).
23. Την υπ' αρ. 282966/09.07.2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία ΟΠΕΚΕΠΕ των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ» (Β'1205).
24. Την υπ' αρ. 2618/13.10.2022 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027» (Β' 5375).
25. Την υπ' αρ. 2244/333595/27.11.2020 (απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών κατασκευής διχτυοκηπίων και διαδικασία έγκρισης μελέτης, κατασκευής, εγκατάστασης και ελέγχου αυτών.», όπως ισχύει (Β' 5430).
26. Την υπ' αρ. 2243/333582/27.11.2020 απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός των τύπων και των τεχνικών προδιαγραφών κατασκευής θερμοκηπίων και θαλάμων καλλιέργειας μανιταριών καθώς και θερμοκηπίων και θαλάμων θερμοκηπιακού τύπου φαρμακευτικής κάνναβης και διαδικασία έγκρισης και ελέγχου αυτών» (Β' 5432), όπως ισχύει.
27. Την υπ' αρ. 1040/28.3.2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου "ΣΔΕ" παρεμβάσεων ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027» (Β'2179), όπως ισχύει.
28. Την υπ' αρ. 3506/18.12.2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα με θέμα «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)» (Β' 7144)
29. Την υπ' αρ. 2448/229173/31.07.2024 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Αρμόδια αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεών τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.)» (Β'4525), όπως ισχύει.
30. Την υπ' αρ. 2450/11.10.2024 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Ορισμός Α) των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Προγραμμάτων των Περιφερειών και Β) των Γενικών Διευθύνσεων Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών

ως Ενδιάμεσων Φορέων (ΕΦ) Παρεμβάσεων του Πυλώνα ΙΙ του ΣΣ ΚΑΠ και ανάθεση καθηκόντων σε αυτές» (ΑΔΑ: 622Α4653ΠΓ-ΓΤΒ), όπως ισχύει.

31. Την υπ' αρ. 198558/31.12.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων, και της διαδικασίας αναφορικά με τη λειτουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ), όπως περιγράφεται στο άρθρο 56 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» (Β' 7405).
32. Την υπ' αρ. 59717/5.3.2025 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής της Παρέμβασης Π3-73-2.9 - Επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την κατασκευή θερμοκηπίων και προσπελάσιμων στεγάστρων φυτικής παραγωγής του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023 - 2027» (Β' 1162).
33. Το Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΣΣ ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023-2027 (CCI 2023EL06AFSP001) και ειδικότερα την Παρέμβαση Π3-73-2.9 «Επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την κατασκευή θερμοκηπίων και προσπελάσιμων στεγάστρων φυτικής παραγωγής», όπως ισχύει.
34. Το υπ' αριθ. 21192/24.01.2025 έγγραφο Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 της Γενικής Γραμματείας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Οδηγίες για τη διασφάλιση περί μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 στο ΟΠΣΚΕ».
35. Την υπ' αρ. 59189/30.9.2024 εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ «2η Τροποποίηση οδηγιών υποβολής ενιαίας αίτησης ενίσχυσης έτους 2024» (ΑΔΑ: 6ΩΨΔ46ΨΧΞΧ-Φ2Κ).
36. Τη με αρ. πρωτ. 118366/7.5.2025 σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ.
37. Την με αρ. πρωτ. 118373/7.5.2025 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Απόφαση 10ης Γραπτής διαδικασίας για την έγκριση των Κριτηρίων Επιλογής της Παρέμβασης Π3-73-2.9 "Επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την κατασκευή θερμοκηπίων και προσπελάσιμων στεγάστρων φυτικής παραγωγής" του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023 – 2027».
38. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ».
39. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΚΑΛΕΙ

Τους δυνητικούς δικαιούχους, φυσικά, νομικά πρόσωπα και συλλογικά σχήματα, της Παρέμβασης Π3-73-2.9 - Επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την κατασκευή θερμοκηπίων και προσπελάσιμων στεγάστρων φυτικής παραγωγής του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023 – 2027 (εφεξής Παρέμβαση) να υποβάλλουν αιτήσεις στήριξης.

Άρθρο 1

Στόχος Παρέμβασης

1. Η Παρέμβαση έχει ως σκοπό την επίτευξη των στόχων του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115. Ειδικότερα μέσω της Παρέμβασης επιτυγχάνεται η ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση. Παράλληλα, συμβάλλει στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην

προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας.

2. Επιπλέον, η Παρέμβαση θα συμβάλλει στους ακόλουθους στόχους:
  - 2.1. Βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού της φυτικής παραγωγής, προκειμένου να αυξηθεί η συμμετοχή και ο προσανατολισμός στην αγορά με την μετατόπιση σε καλλιέργειες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και τη μείωση του κόστους παραγωγής.
  - 2.2. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της αύξησης των επενδύσεων για τη δημιουργία θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων με στόχο την αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης (αύξηση παραγωγικότητας κεφαλαίου, εργασίας, εδάφους).
  - 2.3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της ενίσχυσης επενδύσεων αυτοματοποίησης, ψηφιοποίησης και εφαρμογής συστημάτων γεωργίας ακριβείας.
  - 2.4. Ίδρυση γεωργικών εκμεταλλεύσεων με στόχο τον εκσυγχρονισμό της καλλιέργειας των κηπευτικών με ταυτόχρονη μετατόπιση σε καλλιεργητικές πρακτικές υψηλότερης προστιθέμενης αξίας μέσω της αύξησης της παραγωγικότητας της μεθόδου καλλιέργειας και την μείωση των εισροών.
3. Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων παρέχεται στήριξη για τις επενδύσεις του άρθρου 9.

Άρθρο 2

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής

Η Παρέμβαση εφαρμόζεται σε όλη την Ελληνική Επικράτεια, παρέχοντας στήριξη σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις φυσικών προσώπων, σε νομικά πρόσωπα και σε συλλογικά σχήματα, των οποίων η έδρα βρίσκεται εντός της Ελληνικής Επικράτειας, για επενδύσεις στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων σε θερμοκήπια και λοιπά προσπελάσιμα στέγαστρα φυτικής παραγωγής, με τους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς των επόμενων άρθρων και παραρτημάτων.

Άρθρο 3

Θεσμικό πλαίσιο Παρέμβασης

Το θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή της Παρέμβασης, στο οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των διατάξεων που αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που οφείλουν να γνωρίζουν οι δυνητικοί δικαιούχοι, περιγράφεται στην υπ' αρ. 59717/5.3.2025 (Β' 1162) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εφεξής ΥΑ.

Άρθρο 4

Πιστώσεις-Χρηματοδότηση

Η Δημόσια Δαπάνη της παρούσας πρόσκλησης ανέρχεται σε 150.000.000 ευρώ και συγχρηματοδοτείται από το ΕΓΤΑΑ. Το ανωτέρω ποσό κατανέμεται στις Περιφέρειες της Χώρας, σύμφωνα με τον Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Κατανομή δημόσιας δαπάνης ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Πιστώσεις (σε €)
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	7.500.000
Αττικής	10.500.000
Βορείου Αιγαίου	4.500.000
Δυτικής Ελλάδας	20.000.000
Δυτικής Μακεδονίας	6.000.000
Ηπείρου	6.000.000
Θεσσαλίας	20.000.000
Ιονίων Νήσων	4.500.000
Κεντρικής Μακεδονίας	20.000.000
Κρήτης	22.000.000
Νοτίου Αιγαίου	4.500.000
Πελοποννήσου	17.000.000
Στερεάς Ελλάδας	7.500.000
Σύνολο	150.000.000

Άρθρο 5

Είδος παρεχόμενων ενισχύσεων

Η μορφή στήριξης παρέχεται με τη μορφή επιχορήγησης κεφαλαίου και το είδος ενίσχυσης αφορά εξοφλημένες δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο και κρίνονται επιλέξιμες ύστερα από τον διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων πληρωμής. Επίσης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 11.

Άρθρο 6

Επιλεξιμότητα δικαιούχων

1. Δικαιούχοι της δράσης είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα καθώς και συλλογικά σχήματα, που πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας.
  - 1.1. Τα υποψήφια φυσικά πρόσωπα, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης, πρέπει να:
    - 1.1.1. Έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, να μην έχουν υπερβεί το 63ο έτος της ηλικίας τους και να έχουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.
    - 1.1.2. Έχουν υποβάλλει παραδεκτή Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης για το έτος 2024.
    - 1.1.3. Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα.
    - 1.1.4. Μην είναι άμεσα συνταξιοδοτούμενα από οποιοδήποτε ταμείο του εσωτερικού ή εξωτερικού, εξαιρουμένων των περιπτώσεων συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας του άρθρου 37 του ν. 3996/2011 (Α' 170), όπως ισχύει και της παρ. γ του άρθρου 5 του ν. 1287/1982 (Α' 123).
    - 1.1.5. Μην εκτίουν ποινή φυλάκισης.
    - 1.1.6. Είναι εγγεγραμμένα στο ΜΑΑΕ ως επαγγελματίες αγρότες, ως νεοεισερχόμενοι επαγγελματίες αγρότες ή ως κάτοχοι γεωργικής εκμετάλλευσης.
  - 1.2. Τα υποψήφια νομικά πρόσωπα, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης, πρέπει να:

- 1.2.1. Έχουν στο καταστατικό τους ως δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας.
  - 1.2.2. Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα.
  - 1.2.3. Έχουν συσταθεί με διάρκεια τουλάχιστον έως την 31η.12.2035 και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου. Στην περίπτωση, κατά την οποία η διάρκεια δεν ορίζεται ή έχει λήξει πρέπει να οριστεί ή να ανανεωθεί πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.
  - 1.2.4. Είναι δικαστικά φερέγγυα.
- 1.3. Τα υποψήφια συλλογικά σχήματα, όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών και ΚΟΙΝΣΕΠ, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να:
- 1.3.1. Μην έχουν υποβάλει αίτημα ενίσχυσης στην Παρέμβαση «Π2-47.FV-1α - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών».
  - 1.3.2. Είναι εγγεγραμμένα και ενήμερα στο οικείο μητρώο, όπως αυτό ορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία.
  - 1.3.3. Έχουν διακριτή λογιστική διαχείριση στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου.
  - 1.3.4. Εμφανίζουν, τις τρεις προηγούμενες χρήσεις από το έτος υποβολής, κερδοφόρο μέσο όρο αποτελεσμάτων προ φόρων και αποσβέσεων και μέσο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 60.000 ευρώ, εξαιρουμένων των νεοσύστατων συλλογικών σχημάτων.
  - 1.3.5. Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.
  - 1.3.6. Είναι δικαστικά φερέγγυα. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.
  - 1.3.7. Έχουν ορίσει ένα φυσικό πρόσωπο ως νόμιμο εκπρόσωπο για τους σκοπούς της Παρέμβασης.
2. Δεν παρέχεται καμία στήριξη, ακόμα και αν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1, αν, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης:
- 2.1. Ο υποψήφιος δεν έχει ολοκληρώσει επενδυτικό σχέδιο, δυνάμει των υπ' αριθ. 13849/14.12.2017, 1710/7.5.2021 και 534/13.3.2023 Προσκλήσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2022.
  - 2.2. Ο υποψήφιος αιτείται τη χρηματοδότηση δαπανών, για τις οποίες έχει ήδη ενταχθεί ή/και ενισχυθεί από ίδιες ή άλλες συγχρηματοδοτούμενες δράσεις.
  - 2.3. Ο υποψήφιος δηλώνει ψευδή ή ανακριβή στοιχεία εκ προθέσεως προκειμένου να ενταχθεί στην Παρέμβαση.
  - 2.4. Ο υποψήφιος δημιουργεί τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ένταξη.
  - 2.5. Σε βάρος του υποψηφίου έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή του σε προσκλήσεις του ΠΑΑ 2014 - 2022 ή του ΣΣ ΚΑΠ και ο υποψήφιος δεν έχει επιστρέψει το καταλογισθέν ποσό.

- 2.6. Σε βάρος του υποψηφίου εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στην περίπτωση συλλογικών σχημάτων η υποχρέωση θεωρείται ισχυρή ακόμα και όταν η εντολή ανάκτησης έχει γίνει σε βάρος του υπερκείμενου νομικού προσώπου.
- 2.7. Σε συλλογικά σχήματα τα οποία δεν έχουν προβεί σε σύνταξη και έγκριση ισολογισμών για την τριετία που προηγείται του έτους υποβολής, σε περίπτωση σχετικής υποχρέωσης.
3. Δεν είναι επιλέξιμη η αίτηση στήριξης που υποβάλλεται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή και με ποσοστό μεγαλύτερο του 49% σε τρίτο νομικό πρόσωπο, το οποίο υποβάλει αίτηση στήριξης στο πλαίσιο της παρούσας.
4. Στην περίπτωση υποβολής αίτησης στήριξης από νομικό πρόσωπο, στο οποίο συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή και με ποσοστό άνω του 49% φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει με ποσοστό άνω του 49% σε τρίτο νομικό πρόσωπο, το οποίο υποβάλει αίτηση στήριξης στο πλαίσιο της παρούσας, επιλέξιμη θεωρείται η πρόταση που υποβάλλεται πρώτη στο ΟΠΣΚΕ, ενώ η πρόταση ή οι προτάσεις που υποβάλλονται στη συνέχεια απορρίπτονται, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της πρώτης, χρονολογικά, υποβεβλημένης αίτησης.

Άρθρο 7

Επιλεξιμότητα γεωργικών εκμεταλλεύσεων

1. Για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις των υποψηφίων νομικών προσώπων, εφόσον αυτά κατέχουν γεωργική εκμετάλλευση, και των φυσικών προσώπων κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης ισχύουν τα εξής:
- 1.1. Το σύνολο της γεωργικής εκμετάλλευσης έχει περιληφθεί σε παραδεκτή Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης του έτους 2024.
- 1.2. Η γεωργική εκμετάλλευση έχει ελάχιστο μέγεθος παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) το ποσό των 12.000 ευρώ, σύμφωνα με την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης του έτους 2024.
- 1.3. Η γεωργική εκμετάλλευση πληροί τα κοινοτικά πρότυπα που την αφορούν, με εξαίρεση τις εκμεταλλεύσεις των γεωργών νεαρής ηλικίας που εγκαθίστανται για πρώτη φορά και λαμβάνουν προθεσμία συμμόρφωσης.

Άρθρο 8

Γενικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών

1. Οι επενδύσεις κρίνονται επιλέξιμες για στήριξη όταν συντρέχουν οι παρακάτω γενικές προϋποθέσεις:
- 1.1. Προβλέπονται σε εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο.
- 1.2. Εξυπηρετούν γεωργικά προϊόντα που παράγονται αποκλειστικά εντός εγκαταστάσεων, νέων ή/και υφιστάμενων, που περιγράφονται στην περ. 1.1.1 της παρ. 1 του άρθρου 9.
- 1.3. Τεκμηριώνεται η νόμιμη κατοχή των ακινήτων στα οποία εγκαθίστανται μόνιμα επενδύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 10 της ΥΑ, με τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Παράρτημα 1.
- 1.4. Έχουν εύλογο κόστος υλοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΥΑ, με τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Παράρτημα 1.
- 1.5. Αφορούν καινούρια και αμεταχειρίστα επενδυτικά αγαθά, των οποίων η απόκτηση/εγκατάσταση υπάρχει η δυνατότητα να πιστοποιείται στο πλαίσιο της επιτόπιας επίσκεψης της παρ. 12 του άρθρου 26 της ΥΑ.

- 1.6. Αφορούν αποκλειστικά την προς στήριξη εκμετάλλευση, τεκμηριώνεται η σκοπιμότητά τους, προσαρμόζονται λειτουργικά στις συνθήκες και στις δραστηριότητες της εκμετάλλευσης και έχουν δυναμικότητα, μέγεθος, ποσότητα ανάλογες της παραγωγικής ικανότητας της εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα άρθρα 11 και 13 της ΥΑ, με τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Παράρτημα 1.
- 1.7. Δεν προκαλούν αλλαγή στη φύση του προϊόντος, εξαιρουμένων των δαπανών που αναφέρονται στο άρθρο 9.
- 1.8. Συμμορφώνονται με τα ενωσιακά (κοινοτικά) πρότυπα, τις προδιαγραφές του Παραρτήματος 4 της ΥΑ και την εθνική νομοθεσία.
- 1.9. Πραγματοποιούνται μετά την ημερομηνία υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης, με εξαίρεση τις γενικές δαπάνες, οι οποίες μπορεί να έχουν πραγματοποιηθεί έως και 24 μήνες πριν την ανωτέρω υποβολή. Εφόσον η υλοποίηση των δαπανών προηγείται της απόφασης ένταξης, αυτές πραγματοποιούνται με αποκλειστική ευθύνη του υποψηφίου, χωρίς η υλοποίηση αυτή να υποχρεώνει το Ελληνικό Δημόσιο σε συγχρηματοδότησή τους. Σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες είναι επιλέξιμες για συνεισφορά από το ΕΓΤΑΑ εάν έχουν πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο και έχουν καταβληθεί μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2029.
- 1.10. Δεν έχουν ενισχυθεί και δεν θα ενισχυθούν από άλλη πηγή.
- 1.11. Προβλέπεται από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία να χαρακτηρίζονται ως «γεωργικές» (π.χ. μηχάνημα που ταξινομείται ως «γεωργικό» και όχι ως «μηχάνημα έργου»). Στην περίπτωση που δεν προβλέπεται από την νομοθεσία η δυνατότητα χαρακτηρισμού/ταξινόμησης της επένδυσης ως γεωργικής, τότε πρέπει απαραίτητα να χρησιμοποιείται στην εκτέλεση γεωργικών εργασιών, στη διαχείριση και ασφάλεια της εκμετάλλευσης, στην αποθήκευση, στη συντήρηση, στην προετοιμασία πρώτης πώλησης των προϊόντων της εκμετάλλευσης. Στις «γεωργικές» συμπεριλαμβάνονται και οι επενδύσεις για την αξιοποίηση των υποπροϊόντων της εκμετάλλευσης, καθώς και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της εκμετάλλευσης.
- 1.12. Έχει εκδοθεί κατάλληλη περιβαλλοντική αδειοδότηση κατά την υποβολή αιτήματος πληρωμής που αφορά τη σχετική δαπάνη.
- 1.13. Τηρούν το σύνολο των προϋποθέσεων των παραρτημάτων της ΥΑ, κατά περίπτωση.
- 1.14. Ικανοποιούν ανά κατηγορία τις ειδικές προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 9.
- 1.15. Δεν δημιουργούνται τεχνητά οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για να καθοριστούν επιλέξιμες.
- 1.16. Εφόσον επιβληθούν από το Ενωσιακό Δίκαιο νέες απαιτήσεις για τους γεωργούς, οι επενδύσεις για τη συμμόρφωση με τις νέες απαιτήσεις είναι επιλέξιμες έως και 24 μήνες από την ημερομηνία κατά την οποία καθίστανται δεσμευτικές για την εκμετάλλευση.
- 1.17. Υλοποιούνται εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα του δικαιούχου.
2. Οι συλλογικές επενδύσεις κρίνονται επιλέξιμες για στήριξη όταν, επιπλέον των προϋποθέσεων της παρ. 1, συντρέχουν τα εξής:
  - 2.1. Ο προγραμματισμός της επένδυσης πραγματοποιείται στη βάση ενός επιχειρηματικού σχεδίου το οποίο καταρτίζεται και υποβάλλεται από κοινού και αφορά στο σύνολο των μελών του συλλογικού σχήματος.
  - 2.2. Υποβάλλεται μία μοναδική αίτηση στήριξης ανά πρόσκληση, η οποία αφορά δαπάνες που προορίζονται αποκλειστικά για κοινή χρήση από τα μέλη του συλλογικού σχήματος.

- 2.3. Οι αιτούμενες δαπάνες προσαρμόζονται λειτουργικά στις συνθήκες και στις δραστηριότητες των μελών του συλλογικού σχήματος και έχουν δυναμικότητα, μέγεθος, ποσότητα ανάλογες της συνολικής παραγωγικής ικανότητας αυτών.
  - 2.4. Η υλοποίηση της επένδυσης πραγματοποιείται προς όφελος του συνόλου των μελών του συλλογικού σχήματος με σκοπό τη βελτίωση συνολικά των επιδόσεων των εκμεταλλεύσεων των μελών.
3. Σε κάθε περίπτωση κατά την υλοποίηση της σχετικής επένδυσης διασφαλίζονται τα ακόλουθα:
- 3.1. Σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της συμμόρφωσης με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - 3.2. Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου.
  - 3.3. Αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Άρθρο 9

Ειδικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών

Εντός των κατηγοριών που ακολουθούν και λαμβάνοντας υπόψη, α) τους περιορισμούς της παρούσας, β) τα άρθρα 1, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 36, 37 και τα Παραρτήματα της ΥΑ, ενισχύονται οι παρακάτω δαπάνες ως εξής:

1. Ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός γεωργικών κατασκευών.
  - 1.1. Υποκατηγορίες Δαπανών
    - 1.1.1. Θερμοκήπια, δικτυοκήπια, μόνιμες εγκαταστάσεις φυτικής παραγωγής τύπου ΤΟΛ του πίνακα 7.3 του Παραρτήματος 7 της ΥΑ, θάλαμοι καλλιέργειας κλειστού τύπου κιβωτίου ISO 668 (εφεξής κιβώτια ISO 668) και κλειστοί θάλαμοι μανιταριών.
    - 1.1.2. Αποθήκες και λοιποί αποθηκευτικοί χώροι.
    - 1.1.3. Εγκαταστάσεις προετοιμασίας προϊόντων για πρώτη πώληση όπως ψυγεία, διαλογητήρια, πλυντήρια, συσκευαστήρια κ.α.
    - 1.1.4. Περίφραξη και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου των επενδύσεων.
    - 1.1.5. Προκατασκευασμένοι οικίσκοι φιλοξενίας εργατών.
    - 1.1.6. Εργαστήρια ιστοκαλλιέργειας.
    - 1.1.7. Κάθε είδους ομβροδεξαμενή (πλαστική, τσιμεντένια, μεταλλική κ.λπ., υπόγεια ή υπέργεια) για την εξυπηρέτηση θερμοκηπίων ή εγκαταστάσεων φυτικής παραγωγής τύπου τολ υπό την προϋπόθεση ότι η πλήρωση της ομβροδεξαμενής γίνεται με τα όμβρια ύδατα που προέρχονται από την απορροή των εγκαταστάσεων την εκμετάλλευσης.
    - 1.1.8. Κάθε άλλη κτιριακή υποδομή και κατασκευή που τεκμηριώνεται ως απαραίτητη για τη λειτουργία της γεωργικής εκμετάλλευσης.
  - 1.2. Οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και οι όροι που έχουν εφαρμογή και απαιτούνται για τη στήριξη των επενδύσεων της κατηγορίας αυτής είναι οι εξής:
    - 1.2.1. Γεωργικά κτίρια και κατασκευές που υλοποιούνται (ανέγερση, επέκταση), διαμορφώνονται ή εντός των οποίων υλοποιούνται δαπάνες εκσυγχρονισμού τους, πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές του Παραρτήματος 4 της ΥΑ, εφόσον τις αφορούν.
    - 1.2.2. Η τεκμηρίωση της νόμιμης κατοχής των ακινήτων επί των οποίων θα χωροθετηθούν τα γεωργικά κτίρια και οι κατασκευές, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 10 της ΥΑ.

- 1.2.3. Η ύπαρξη κατάλληλης έγκρισης τύπου και άδειας λειτουργίας εγκατάστασης κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, όπου αυτή απαιτείται, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις ΥΑ 2243/333582/27-11-2020 (Β' 5432) και 2244/333595/2020 (Β' 5430), όπως ισχύουν.
- 1.2.4. Η αιτούμενη δαπάνη υλοποίησης να μην υπερβαίνει όσα ορίζονται στο Παράρτημα 7 της ΥΑ για τη δαπάνη ανά τετραγωνικό μέτρο και όσα ορίζονται στο Παράρτημα 8 της ΥΑ για την ανώτατη επιλέξιμη δαπάνη.
- 1.2.5. Δεν ενισχύονται οι κατασκευές που εμφανίζουν προϋποθέσεις αλλαγής χρήσης.
- 1.2.6. Αποθήκες και υπόστεγα για την αποθήκευση των σχετικών με τη θερμοκηπιακή εγκατάσταση γεωργικών μηχανημάτων, εργαλείων και εξοπλισμού, καθώς και αποθήκες για τα θερμοκηπιακά προϊόντα εμβαδού έως 100 τ.μ. ενισχύονται χωρίς να απαιτείται η τεκμηρίωσή τους. Σε περίπτωση υπέρβασης άνευ τεκμηρίωσης, ενισχύονται έως 100 τ.μ.
- 1.2.7. Τα συνοδά κτίρια των ανωτέρω περ. 1.1.2, 1.1.3, 1.1.5, 1.1.6 και 1.1.8 (αποθήκες, υπόστεγα, χώρος εργασίας προσωπικού, χώρος εξυπηρέτησης προσωπικού κ.λπ.) να μην υπερβαίνουν αθροιστικά σε εμβαδό τα 800 τ.μ.
- 1.2.8. Στις δαπάνες ανέγερσης ή επέκτασης θερμοκηπίων, δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εγκατάστασης συστημάτων άρδευσης. Αντίθετα, επιλέξιμες είναι οι δαπάνες κλειστού κυκλώματος υδροπονίας.
- 1.2.9. Η περίφραξη και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον υλοποιείται για την εξυπηρέτηση δαπανών που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της παρούσας.
- 1.2.10. Οι προκατασκευασμένοι οικίσκοι φιλοξενίας εργατών δεν μπορούν να υπερβαίνουν το συνολικό εμβαδό των 60 τ.μ.
- 1.2.11. Η δαπάνη για τις ομβροδεξαμενές (περ. 1.1.7) δεν δύναται να υπερβαίνει το 20% του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου.
- 1.2.12. Δεν ενισχύεται η δαπάνη του κιβωτίου ISO 668, εάν δεν συνοδεύεται από όλες τις απαραίτητες δαπάνες για τη λειτουργία του: Μόνωση/panel/δάπεδα, εξωτερικές βάσεις στήριξης, σύστημα ψύξης/θέρμανσης, σύστημα αφύγρανσης, εξαερισμός ή ανεμιστήρες, υδραυλική εγκατάσταση υδροπονίας, ηλεκτρολογική εγκατάσταση υδροπονίας, πίνακας, περισταλτικές αντλίες, αυτοματισμοί λειτουργίας κλειστού τύπου κιβωτίου, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, αισθητήρες, σύστημα υδρολίπανσης, δεξαμενές θρεπτικών διαλυμάτων, φωτοβιοτεχνολογικός εξοπλισμός και το κατάλληλο σύστημα για την καλλιέργεια, όπως, α) σύστημα στήριξης ραφιών και καλλιεργητικά ράφια, β) νεροχύτες για τα φυλλώδη λαχανικά, γ) καλλιεργητικοί κουβάδες, δ) σύστημα για την καλλιέργεια φράουλας ή μούρων. Επίσης, εφόσον απαιτείται, σύστημα αφαλάτωσης νερού και σύστημα εμπλουτισμού με διοξείδιο του άνθρακα.

2. Αγορά γης. Ισχύουν τα εξής:

- 2.1. Το αγροτεμάχιο αποκτάται κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή από τον αγοραστή για την εγκατάσταση των επιλέξιμων κατασκευών της παρ. 1. Εφόσον κατά την αξιολόγηση απορριφθούν οι κατασκευές της παρ. 1 που θα υλοποιούνταν επί του προς αγορά αγροτεμαχίου, απορρίπτεται και η δαπάνη αγοράς γης.
- 2.2. Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά αγροτεμαχίου από ανιόντες ή κατιόντες συγγενείς του/της δικαιούχου ή του/της συζύγου του ή από την/τον σύζυγο.
- 2.3. Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά αγροτεμαχίων εντός οικισμού ή εντός σχεδίου.

- 2.4. Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά αγροτεμαχίου, το οποίο έχει μεταβιβαστεί στον πωλητή μετά τις 31.08.2024.
- 2.5. Δεν είναι επιλέξιμο το τίμημα κατά το ποσό που υπερβαίνει την αντικειμενική αξία της περιοχής ή, εφόσον δεν υφίσταται αντικειμενική αξία, κατά το ποσό που υπερβαίνει την εκτίμηση της Δ.Ο.Υ.
- 2.6. Σύμφωνα με την παρ. 3γ του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, η δαπάνη για την αγορά γης δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.
3. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
- 3.1. Υποκατηγορίες Δαπανών
- 3.1.1. Ενισχύεται ο εξοπλισμός, ο οποίος ενσωματώνεται στις εγκαταστάσεις της παρ. 1, όπως, ενδεικτικά, υδροπονία, εξοπλισμός θέρμανσης, κουρτίνες, συστήματα θέρμανσης και ψύξης, κ.ά.
- 3.1.2. Ενισχύεται γεωργικός ελκυστήρας των κατηγοριών T2 και T4.1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 167/2013, (εξαιρουμένων των οχημάτων που μπορούν να μεταφέρουν προσωπικό πέραν του χειριστή), ο οποίος χρησιμοποιείται αποκλειστικά εντός των εγκαταστάσεων της περ. 1.1.1 της παρ. 1.
- 3.1.3. Ενισχύεται ο εξοπλισμός φυτικής παραγωγής, ο οποίος χρησιμοποιείται αποκλειστικά εντός των εγκαταστάσεων της περ. 1.1.1 της παρ. 1 όπως αναρτώμενα ή συρόμενα μηχανήματα κατεργασίας εδάφους, λιπασματοδιανομείς, ψεκαστικά μηχανήματα συμπεριλαμβανομένων των αυτοκινούμενων ψεκαστικών μηχανημάτων (εξαιρούνται οι επινώτιοι ψεκαστήρες) και εξοπλισμός ασφαλείας, συλλεκτικές μηχανές και εξοπλισμός συλλογής, ρυμουλκούμενα με ανύψωση ή/ και ανατροπή (πλατφόρμες απλές και ανατρεπόμενες, σκάλες ανύψωσης), κλαδευτικά αναρτώμενα και συρόμενα, εξαρτήματα ελκυστήρων αναρτώμενα (π.χ. ανυψωτικά, φορτωτές).
- 3.2. Οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και οι όροι που έχουν εφαρμογή και απαιτείται να πληρούνται για τη στήριξη των δαπανών της κατηγορίας αυτής είναι οι εξής:
- 3.2.1. Για κάθε εξοπλισμό ή μηχανήμα που ενσωματώνεται εντός γεωργικής κατασκευής, στην αίτηση στήριξης, προσδιορίζεται η κατασκευή στην οποία ενσωματώνεται και τεκμηριώνεται η νόμιμη κατοχή των ακινήτων αυτών.
- 3.2.2. Για μηχανήματα αξίας άνω του ποσού των 1.000 ευρώ, το έτος κατασκευής, όπως καταγράφεται στην σήμανση που αυτά πρέπει να φέρουν, σύμφωνα με την περ. 1.7.3 του παραρτήματος Ι του π.δ. 57/2010 (Α' 97), να μην είναι προγενέστερο των 3 ετών από το έτος έκδοσης του τιμολογίου πώλησής του.
- 3.2.3. Η δαπάνη της περ. 3.1.2 (γεωργικοί ελκυστήρες):
- 3.2.3.1. Απαιτεί κατά την μελλοντική κατάσταση την εξυπηρέτηση θερμοκηπίων / δικτυοκηπίων ελάχιστου εμβαδού 5 στρεμμάτων ή κατασκευών τύπου τολ ελάχιστου εμβαδού 20 στρεμμάτων.
- 3.2.3.2. Δεν δύναται να υπερβαίνει ποσοστό 30% του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου.
- 3.2.3.3. Δεν δύναται να υπερβαίνει σε ιπποδύναμη τους 60 ίππους. Για λόγους εύρεσης του κατάλληλου μοντέλου υπό τις συνθήκες της αγοράς μηχανημάτων μπορεί να προσαυξάνεται μέχρι και 10 ίππους.

- 3.2.4. Τα ψεκαστικά μηχανήματα πρέπει, με ευθύνη του πωλητή, να είναι εφοδιασμένα με πιστοποιητικό επιθεώρησης και αυτοκόλλητο σήμα καταλληλότητας. Εναλλακτικά γίνεται δεκτή η πιστοποίηση του τύπου του ψεκαστικού μηχανήματος κατά ISO 16119 από αρμόδιο πιστοποιημένο φορέα, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Ε8/1831/3976/21.04.2015 υπουργική απόφαση (Β' 671). Σε αυτή την περίπτωση, κάθε ψεκαστικό πρέπει να συνοδεύεται από Βεβαίωση Συμμόρφωσης του κατασκευαστή του, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος VIII της ως άνω απόφασης.
- 3.2.5. Για τον εξοπλισμό μετεωρολογικών προειδοποιήσεων με την αίτηση στήριξης υποβάλλεται μελέτη εγκατάστασης του εξοπλισμού και με την αίτηση πληρωμής η μελέτη εφαρμογής του.
- 3.2.6. Η αιτούμενη δαπάνη δεν πρέπει να υπερβαίνει τα ποσά που αναφέρονται στα Παραρτήματα 7 και 8 της ΥΑ.
4. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών που εγκαθίστανται εντός των κατασκευών της περ. 1.1.1 και των οποίων η εγκατάσταση δεν γίνεται με τη χρήση σπόρου. Ισχύουν τα εξής:
- 4.1. Απαιτείται η τεκμηρίωση της νόμιμης κατοχής των ακινήτων επί των οποίων θα χωροθετηθούν οι φυτείες, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 10 της ΥΑ.
- 4.2. Τα προς φύτευση είδη πρέπει να έχουν διάρκεια παραγωγικής ζωής 4 ετών και άνω.
- 4.3. Πρέπει να τεκμηριώνεται η νόμιμη διακίνηση του πολλαπλασιαστικού υλικού σύμφωνα με το π.δ. 37/2021 (Α' 94), όπως ισχύει, και τις προϋποθέσεις των κατά περίπτωση Τεχνικών Κανονισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης και Εμπορίας Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών.
5. Αγορά καινούργιου αυτοκινήτου με ψυκτικό θάλαμο για την εξυπηρέτηση εκμετάλλευσης παραγωγής ανθέων, τα οποία παράγονται αποκλειστικά εντός των εγκαταστάσεων της περ. 1.1.1. Ισχύουν τα εξής:
- 5.1. Το αυτοκίνητο πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένο για τη συγκεκριμένη χρήση ή η αίτηση να περιλαμβάνει, από κοινού, δαπάνη για την αγορά του φορτηγού πλαισίου (chassis) και την προμήθεια και τοποθέτηση επί αυτού της κατάλληλης υπερδομής για τη συγκεκριμένη χρήση. Το μέγιστο μεικτό βάρος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 8 τόνους.
- 5.2. Πρέπει να τεκμηριώνεται το μέγεθος του αυτοκινήτου σε σχέση με τη δυναμικότητα και την παραγωγική κατεύθυνση της εκμετάλλευσης, όπως θα διαμορφωθούν κατά την μελλοντική κατάσταση.
- 5.3. Η ημερομηνία έκδοσης του δελτίου ταξινόμησης του αυτοκινήτου να είναι έως τριάντα έξι (36) μήνες προγενέστερη της ημερομηνίας έκδοσης της άδειας κυκλοφορίας αυτού.
- 5.4. Για τα φορτηγά ιδιωτικής χρήσεως (ΦΙΧ) αυτοκίνητα ψυγεία, ισχύουν και τα προβλεπόμενα στην παρ. Α.2 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94), στις κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσες αποφάσεις, και στις σχετικές διευκρινιστικές εγκυκλίους.
- 5.5. Δεν δύναται να υπερβαίνει το 30% του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου.
6. Αγορά και εγκατάσταση ηλεκτρονικού υπολογιστή και λογισμικού διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, εξοπλισμού επικοινωνιών και γραφείου. Ισχύουν τα εξής:
- 6.1. Στον εξοπλισμό γραφείου περιλαμβάνονται αποκλειστικά τα φωτοτυπικά και τα εκτυπωτικά μηχανήματα, οι σαρωτές εγγράφων και τα πολυμηχανήματα που συνδυάζουν όλα ή μερικά από τα παραπάνω.
- 6.2. Στις επενδύσεις της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται και οι δαπάνες εγκατάστασης δομημένης καλωδίωσης ή ασύρματου δικτύου.

- 6.3. Η επιλέξιμη δαπάνη αγοράς δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ποσά που αναφέρονται στο Παράρτημα 8, της ΥΑ.
7. Επενδύσεις που συμβάλλουν στην αξιοποίηση ΑΠΕ.
- 7.1. Ενισχύονται οι εξής υποκατηγορίες επενδύσεων:
- 7.1.1. Αγροβολταϊκά και φωτοβολταϊκά συστήματα συνδεδεμένα ή αυτόνομα.
- 7.1.2. Γεωθερμικές αντλίες θερμότητας (θερμική ενέργεια γεωεναλλάκτες, υδρογεώτρηση).
- 7.1.3. Αντλίες θερμότητας για παραγωγή θερμικής ενέργειας.
- 7.1.4. Ανεμογεννήτριες για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συνδεδεμένες ή αυτόνομες.
- 7.1.5. Καυστήρες βιομάζας.
- 7.1.6. Περίφραξη και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου για την εξυπηρέτηση των επενδύσεων της κατηγορίας
- 7.2. Οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και οι όροι που έχουν εφαρμογή και απαιτούνται για τη στήριξη των δαπανών της κατηγορίας αυτής είναι οι εξής:
- 7.2.1. Υποβάλλεται ενεργειακή μελέτη για την τεκμηρίωση της δυναμικότητας της επένδυσης σε σχέση με τις ενεργειακές ανάγκες της εκμετάλλευσης στη μελλοντική κατάσταση.
- 7.2.2. Προσκομίζεται, με την αίτηση κατάλληλη σύμβαση για αυτοπαραγωγό με ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό (net billing) ή/και εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό (virtual net billing). Στην περίπτωση των αυτόνομων αγροβολταϊκών και φωτοβολταϊκών συστημάτων, δεν απαιτείται η προσκόμιση της ανωτέρω σύμβασης.
- 7.2.3. Τεκμηριώνεται η νόμιμη κατοχή των ακινήτων επί των οποίων χωροθετούνται οι δαπάνες.
- 7.2.4. Για την ενίσχυση αντλιών θερμότητας για παραγωγή θερμικής ενέργειας απαιτείται συντελεστής απόδοσης μεγαλύτερος του 4 (COP>4).
- 7.2.5. Οι δαπάνες σε καυστήρες βιομάζας είναι επιλέξιμες για την παραγωγή θερμικής ενέργειας.
- 7.2.6. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν δύναται να υπερβαίνουν το 30% του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου.
8. Γενικές δαπάνες, στις οποίες περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη λήψης υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Ενδεικτικά, στις γενικές δαπάνες περιλαμβάνονται οι αμοιβές για τη σύνταξη και την υποβολή αίτησης στήριξης και αιτήσεων πληρωμής, οι αμοιβές για την εκπόνηση των αναγκαίων μελετών και την έκδοση των απαραίτητων αδειοδοτήσεων για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, καθώς και η δαπάνη τοποθέτησης της προβλεπόμενης επεξηγηματικής πινακίδας.
- 8.1. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι που έχουν εφαρμογή και απαιτούνται για τη στήριξη των δαπανών της κατηγορίας αυτής:
- 8.1.1.1. Οι γενικές δαπάνες ενισχύονται μέχρι συγκεκριμένου ποσοστού επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου, ως εξής: Για την σύνταξη και την υποβολή της αίτησης στήριξης, εφόσον η αμοιβή υπερβαίνει το ποσό των 2.000 ευρώ, σε ποσοστό έως 2%, επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού. Η επιλέξιμη αμοιβή δεν δύναται να υπερβεί το ποσό των 5.000 ευρώ.
- 8.1.1.2. Για την τεχνική στήριξη στην οποία περιλαμβάνονται το σύνολο των ενεργειών, ήτοι η παρακολούθηση της υλοποίησης του σχεδίου, η σύνταξη και η υποβολή αιτήσεων τροποποίησης, αιτημάτων προκαταβολής και αιτημάτων πληρωμής, εφόσον η αμοιβή υπερβαίνει το ποσό των 2.000 ευρώ, σε ποσοστό έως 3%, επί του εγκεκριμένου

προϋπολογισμού. Η επιλέξιμη αμοιβή δεν δύναται να υπερβεί το ποσό των 7.500 ευρώ.

- 8.1.1.3. Εφόσον απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας ή έγκρισης τύπου, ποσοστό 2% επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού των κτιριακών της παρ. 1, εάν η αμοιβή υπερβαίνει το ποσό των 1.000 ευρώ. Η επιλέξιμη αμοιβή δεν δύναται να υπερβεί το ποσό των 5.000 ευρώ.
- 8.1.1.4. Εφόσον απαιτείται μελέτη μηχανολόγου μηχανικού ή γεωπόνου για συστήματα θέρμανσης, ψύξης, αερισμού και CO₂, ποσοστό 2% επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού των κτιριακών της παρ. 1, εάν η αμοιβή υπερβαίνει το ποσό των 1.000 ευρώ. Η επιλέξιμη αμοιβή δεν δύναται να υπερβεί το ποσό των 5.000 ευρώ.
- 8.1.1.5. Εφόσον απαιτείται μελέτη ηλεκτρολόγου μηχανικού για τις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, αυτοματισμούς, φωτισμό κ.λπ., ποσοστό 2,5% επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού των κτιριακών της παρ. 1, εάν η αμοιβή υπερβαίνει το ποσό των 1.000 ευρώ. Η επιλέξιμη αμοιβή δεν δύναται να υπερβεί το ποσό των 3.000 ευρώ εάν δεν συμπεριλαμβάνεται μελέτη ΑΠΕ ή το ποσό των 5.000 ευρώ εάν συμπεριλαμβάνεται μελέτη ΑΠΕ.
- 8.1.1.6. Εφόσον απαιτείται μελέτη γεωπόνου επί υδροπονικών συστημάτων, διαχείριση νερού, θρεπτικών διαλυμάτων, περιβαλλοντικού ελέγχου κ.λπ., ποσοστό 1,5% επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού των κτιριακών της παρ. 1, εάν η αμοιβή υπερβαίνει το ποσό των 1.000 ευρώ. Η επιλέξιμη αμοιβή δεν δύναται να υπερβεί το ποσό των 3.000 ευρώ.
- 8.1.1.7. Για λοιπές μελέτες ποσό έως 2.500 ευρώ.

Άρθρο 10

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι παρακάτω κατηγορίες δαπανών δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη:

1. Κάθε δαπάνη που έχει ενταχθεί ή χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της υπ' αριθ. 146/11.1.2011 Πρόσκλησης της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 και των υπ' αριθ. 13849/14.12.2017, 1710/7.5.2021 και 534/13.3.2023 Προσκήσεων της προγραμματικής περιόδου 2014-2022 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας.
2. Κάθε δαπάνη που είναι ενταγμένη ή έχει χρηματοδοτηθεί από επιχειρησιακό σχέδιο στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013, του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, του ν. 4399/2016 (Α' 117) και του ν. 4887/2022 (Α' 16). Ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται μέχρι και το στάδιο του διοικητικού ελέγχου του τελικού αιτήματος πληρωμής.
3. Κάθε δαπάνη, της οποίας ο αιτούμενος προϋπολογισμός είναι πέραν των εύλογων τιμών της αγοράς.
4. Ο ΦΠΑ, οι δαπάνες πάσης φύσεως φόρων, τελών και λοιπών δημοσιονομικών επιβαρύνσεων, καθώς και τα έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού, τα συμβολαιογραφικά έξοδα και οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για επίλυση διαφορών.
5. Οι δαπάνες απλής αντικατάστασης.
6. Η απόκτηση μεταχειρισμένων επενδυτικών αγαθών.
7. Η αγορά δικαιωμάτων γεωργικής παραγωγής και δικαιωμάτων στήριξης.
8. Δαπάνες που αφορούν χρηματοοικονομικά έξοδα, τραπεζικές προμήθειες και έξοδα συναλλαγών και εγγυήσεων.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Στρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

9. Οι δαπάνες, οι οποίες δεν μπορούν να ελεγχθούν ή/ και επαληθευτούν, δηλαδή δεν δύναται να πιστοποιηθεί η ορθή εκτέλεση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης.
10. Οι εργασίες και τα υλικά συντηρήσεων.
11. Η αγορά αναλωσίμων, εργαλείων και εφοδίων, η ενοικίαση και συντήρηση / επισκευή εγκαταστάσεων και εξοπλισμού και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες της εκμετάλλευσης.
12. Οι δαπάνες, οι οποίες προκύπτουν από πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης/ αυτοπαράδοσης.
13. Οι δαπάνες σύνδεσης των εγκαταστάσεων με δίκτυα κοινής ωφέλειας (π.χ. ηλεκτροδότηση).
14. Δαπάνες ο πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα.
15. Οι δαπάνες αγοράς τελάρων μεταφοράς.
16. Τα έργα πράσινου και καλλωπισμού.
17. Η κατασκευή αναβαθμίδων.
18. Οι δαπάνες προμήθειας και κατασκευής γεφυροπλάστιγγας.
19. Οι δαπάνες για αγορά και εγκατάσταση ετήσιων φυτών ή φυτών που εγκαθίστανται με σπορά ή φυτειών με παραγωγική διάρκεια κάτω των τεσσάρων ετών ή οποιουδήποτε φυτού εγκαθίσταται εκτός των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών της περ. 1.1.1 της παρ. 1 του άρθρου 9.
20. Οι πετροσυλλέκτες, οι θρυμματιστές πέτρας και οι αρίδες.
21. Οι δαπάνες ενεργητικής προστασίας.
22. Οι δαπάνες γεωτρήσεων και άρδευσης σε υφιστάμενες και νέες θερμοκηπιακές κατασκευές με την εξαίρεση των κλειστών κυκλωμάτων υδροπονίας.
23. Οι δαπάνες κάθε επέμβασης στο γεωργικό προϊόν, από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι αναγκαίες για την προετοιμασία του προϊόντος για την πρώτη πώληση.
24. Οι δαπάνες για τη συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας και για τη σχετική πιστοποίηση.
25. Η αγορά αυτοκινούμενων οχημάτων, πλην εκείνων που ορίζονται ως επιλέξιμα στο άρθρο 9.
26. Οι δαπάνες αγοράς εφαρμογών ηλεκτρονικού υπολογιστή που δεν σχετίζονται με τις δραστηριότητες της εκμετάλλευσης, οι δαπάνες για την ιδιοκατασκευή λογισμικού και οι δαπάνες για την ανανέωση άδειας χρήσης που αφορά προϋπάρχον λογισμικό στην εκμετάλλευση.
27. Οι δαπάνες για την αγορά υπηρεσιών σύνδεσης σε τηλεπικοινωνιακά δίκτυα και στο διαδίκτυο, οι δαπάνες για την αγορά εξωτερικών αποθηκευτικών μέσων δεδομένων, οι δαπάνες πρόσβασης σε υπηρεσίες cloud και οι δαπάνες φιλοξενίας ιστοσελίδων.
28. Τα μη προσπελάσιμα στέγαστρα.
29. Το υλικό κάλυψης υφιστάμενων θερμοκηπιακών κατασκευών.
30. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός κατασκευών της παρ. 1.1.1 του άρθρου 9, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υπ' αρ. 2243/333582/27.11.2020 απόφασης (Β' 5432) και της υπ' αρ. 2244/333595/9.12.2020 απόφασης (Β' 5430) και για τις οποίες οι ως άνω αποφάσεις αποκλείουν τη συγχρηματοδότησή τους από ενωσιακές και εθνικές δράσεις.
31. Ο εκσυγχρονισμός των κατασκευών του πίνακα 7.3.α του παραρτήματος 7, της ΥΑ.

Άρθρο 11

Χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου

1. Ο αιτούμενος προϋπολογισμός (Δημόσια δαπάνη και Ιδιωτική συμμετοχή) των αιτήσεων στήριξης για τα φυσικά πρόσωπα, τα νομικά πρόσωπα και τα συλλογικά σχήματα πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον 30.000 ευρώ και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000 ευρώ.

2. Η χρηματοδότηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου καλύπτεται από τη δημόσια δαπάνη και την ιδιωτική συμμετοχή.
  - 2.1. Η δημόσια δαπάνη (στήριξη) καθορίζεται ως ποσοστό επί του επιλέξιμου προϋπολογισμού και χορηγείται με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ελληνικό Δημόσιο.
  - 2.2. Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της στήριξης προκύπτει ως διαφορά μεταξύ του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και της δημόσιας δαπάνης και καλύπτεται από τον δικαιούχο με ίδια κεφάλαια ή/και με τραπεζικό δανεισμό. Κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου ο δικαιούχος μπορεί να μεταβάλει τη σχέση μεταξύ ιδίων κεφαλαίων και τραπεζικού δανεισμού που έχει δηλώσει στην αίτηση στήριξης, χωρίς να απαιτείται υποβολή αιτήματος τροποποίησης.
3. Η στήριξη χορηγείται απολογιστικά, δηλαδή μετά την υλοποίηση των δαπανών, την εξόφλησή τους και την πιστοποίηση (παραλαβή) τους από τα αρμόδια όργανα, με βάση τις δαπάνες που κρίνονται επιλέξιμες από αυτά και πιστώνεται σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.
4. Για τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, προβλέπεται χορήγηση προκαταβολής. Ειδικότερα:
  - 4.1. Μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης πράξης είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, όπου το αιτούμενο ποσό της μπορεί να ανέλθει μέχρι το 50% της εγκεκριμένης δημόσιας ενίσχυσης που υπολείπεται για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου. Το συνολικό ύψος της προκαταβολής δεν μπορεί να ξεπερνά το 50% της δημόσιας ενίσχυσης που συνδέεται με το επενδυτικό σχέδιο.
  - 4.2. Η πληρωμή προκαταβολής υπόκειται στη σύσταση τραπεζικής εγγύησης που αντιστοιχεί σε ποσοστό 100% του ποσού της αιτούμενης προκαταβολής.
  - 4.3. Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μέλος του συστήματος πληρωμών ΔΙΑΣ προς τον ΟΠΕΚΕΠΕ και είναι αορίστου χρόνου. Η εγγυητική επιστολή μπορεί να αποδεσμευτεί όταν ο Οργανισμός Πληρωμών εξακριβώσει ότι το ποσό της εγκεκριμένης δαπάνης που αντιστοιχεί στη δημόσια δαπάνη που σχετίζεται με τη δράση ισούται ή υπερβαίνει το ποσό της προκαταβολής.
  - 4.4. Με το άρθρο 26 της ΥΑ καθορίζονται οι διαδικασίες υποβολής και διεκπεραίωσης των αιτήσεων προκαταβολών καθώς και οι διαδικασίες και τυχόν δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση, φύλαξη, εκκαθάριση και επιστροφή των εγγυητικών επιστολών.
5. Παράλληλα, προβλέπεται και η δυνατότητα διευκόλυνσης λήψης δανείου. Με εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών δύναται να διευκρινίζεται η διαδικασία για τη διευκόλυνση λήψης δανείου και να αποσαφηνίζονται τεχνικά ζητήματα για τη σύναψη της σύμβασης.

Άρθρο 12

Ένταση στήριξης

1. Η ένταση (%) της παρεχόμενης στήριξης διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος της επένδυσης, ως εξής:
  - 1.1. Ένταση στήριξης 60% στις επιλέξιμες δαπάνες των ακόλουθων κατηγοριών:
    - 1.1.1. Τεχνολογίας αιχμής, όπως αυτές περιγράφονται αποκλειστικά στο παράρτημα 3.
    - 1.1.2. Συστήματα υδροπονίας / αεροπονίας.
    - 1.1.3. Αμιγώς ηλεκτρικά αυτοκινούμενα μηχανήματα (ελκυστήρες, μηχανές συλλογής κ.λπ.)
  - 1.2. Ένταση στήριξης 50% στις επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 8, πλην εκείνων που αναφέρονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

2. Η ένταση στήριξης των ανωτέρω κατηγοριών προσαυξάνεται κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες για τους δικαιούχους των οποίων η έδρα βρίσκεται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους, στη Θεσσαλία, στην ΠΕ Έβρου, στον Δήμο Δομοκού και σε ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ), δηλαδή το σύνολο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και τους Δήμους Μεγαλόπολης, Τρίπολης, Γορτυνίας και Οιχαλίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με την προϋπόθεση ότι η ανώτατη ένταση στήριξης δεν ξεπερνά:
  - 2.1. Το 70% για δικαιούχους των οποίων η έδρα βρίσκεται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους.
  - 2.2. Το 65% για δικαιούχους των οποίων η έδρα βρίσκεται στη Θεσσαλία, στην ΠΕ Έβρου, στον Δήμο Δομοκού και σε ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ).
3. Για επενδύσεις που υλοποιούνται από γεωργούς νεαρής ηλικίας, ανεξαρτήτως χωροθέτησης έδρας εκμετάλλευσης, προβλέπεται προσαύξηση της έντασης στήριξης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες με ανώτατη ένταση στήριξης το 70%.

Άρθρο 13

Διάρκεια πράξεων

Για τις πράξεις που θα επιλεγούν στο πλαίσιο της παρούσας, καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και υποβολής της τελικής αίτησης πληρωμής ορίζεται η 15^η Οκτωβρίου 2028.

Άρθρο 14

Περίοδος και διαδικασία υποβολής αιτήσεων στήριξης

1. Η υποβολή των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΚΕ στην ιστοσελίδα www.opske.gr. Ως ημερομηνία έναρξης της υποβολής των ηλεκτρονικών αιτήσεων ορίζεται η Δευτέρα, 23^η Ιουνίου 2025. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής ορίζεται η Τρίτη, 26^η Αυγούστου 2025 και ώρα 13:00.
2. Ο υποψήφιος της Παρέμβασης υποβάλλει μία αίτηση ανά ΑΦΜ.
3. Για να θεωρηθεί ότι η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα, πρέπει η υποβολή να ολοκληρωθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ηλεκτρονικών αιτήσεων. Μετά τη λήξη της καταληκτικής ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής δεν γίνεται αποδεκτή καμία υποβολή αίτησης στήριξης.
4. Η δημιουργία αίτησης στήριξης πραγματοποιείται μετά από είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet του υποψήφιου, ο οποίος ορίζει συντονιστή έργου. Ο συντονιστής έργου έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει την αίτηση στήριξης (αίτηση χρηματοδότησης), να την επεξεργαστεί, να την υποβάλει, να την επανεπεξεργαστεί και να την υποβάλει εκ νέου, αποκλειστικά εντός της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας υποβολής, αλλά και να την ακυρώσει. Αντίθετα, ο υποψήφιος έχει μόνο τη δυνατότητα προβολής των στοιχείων της αίτησης χωρίς τη δυνατότητα επεξεργασίας.
5. Το θεσμικό πλαίσιο της Παρέμβασης περιγράφεται αναλυτικά στην υπ' αρ. 59717/5.3.2025 Υπουργική Απόφαση (Β' 1162) που έχει αναρτηθεί στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ (ΑΔΑ: 9ΛΑ04653ΠΓ-ΤΦΠ), στην ιστοσελίδα του ΣΣ ΚΑΠ, του ΥΠΑΑΤ και στις σχετικές ιστοσελίδες των Περιφερειών.
6. Περαιτέρω εξειδικευμένη πληροφόρηση παρέχεται από:
  - 6.1. Την Ειδική Υπηρεσία Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Στρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

- 6.2. Τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας των Περιφερειών.
- 6.3. Τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των κατά τόπους Περιφερειακών Ενοτήτων.
- 6.4. Τους δικτυακούς τόπους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, www.minagric.gr και www.agrotikianartixi.gr και των 13 Περιφερειών της χώρας.
7. Μετά την ολοκλήρωση της ανάρτησης των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την οριστικοποίηση της αίτησης στήριξης, η αίτηση λαμβάνει μοναδικό ενάριθμο κωδικό με τη σχετική χρονοσήμανση (ημερομηνία και ώρα οριστικοποίησης), από την οποία προκύπτει το εμπρόθεσμο της υποβολής.
8. Η ορθή καταχώριση της αίτησης στο ΟΠΣΚΕ, η πληρότητα των απαιτούμενων δικαιολογητικών και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή της είναι αποκλειστική ευθύνη του υποψηφίου.
9. Οι αιτήσεις στήριξης στο ΟΠΣΚΕ πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένες. Πλήρης αίτηση θεωρείται αυτή στην οποία περιέχονται όλα τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος 1 κατάλληλα υπογεγραμμένα όπου απαιτείται.
10. Οι δυνητικοί δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης.
11. Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, ο δυνητικός δικαιούχος αποδέχεται την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται ότι η επεξεργασία των δεδομένων πραγματοποιείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119) και τις διατάξεις του ν. 4624/2019 (Α' 137).

Άρθρο 15

Διοικητικός έλεγχος αιτήσεων στήριξης

1. Όλες οι αιτήσεις στήριξης αξιολογούνται, βαθμολογούνται, προσδιορίζεται το ποσό και η ένταση στήριξης και κατατάσσονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 19 και 20 της ΥΑ και στα Παραρτήματα της παρούσας.
2. Κατά την αξιολόγηση δεν επιτρέπεται να αυξηθεί το οικονομικό αντικείμενο των αιτήσεων.
3. Για τον καθορισμό των κριτηρίων βαθμολόγησης των αιτήσεων στήριξης λαμβάνονται υπόψη οι εξής αρχές κριτηρίων:
  - 3.1. Η δυναμική του υποψηφίου.
  - 3.2. Το είδος επενδυτικών δαπανών.
  - 3.3. Η περιοχή παρέμβασης.
4. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της βαθμολογίας ορίζονται στο Παράρτημα 2.
5. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης κρίνεται και οριστικοποιείται από γνωμοδοτική επιτροπή. Μετά την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας με απόφαση του Περιφερειάρχη, ύστερα από εισήγηση της ΔΑΟΠ, συντάσσεται Πίνακας Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου, στον οποίο αποτυπώνονται οι αιτήσεις που επιλέγονται για στήριξη και εκείνες που δεν επιλέγονται. Οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Στον πίνακα επισημαίνονται:
  - 5.1. Οι αιτήσεις που επιλέγονται προς στήριξη, των οποίων ο προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη τυχόν ελάχιστου ορίου που έχει τεθεί στην πρόσκληση (Πίνακας Δικαιούχων).

- 5.2. Οι αιτήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας αλλά δεν καλύπτονται από το όριο πίστωσης (Πίνακας αιτήσεων που δεν καλύπτονται από το όριο πίστωσης).
- 5.3. Οι αιτήσεις που δεν επιλέγονται προς στήριξη, διότι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας (Πίνακας Απορριπτόμενων).
- 5.4. Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός των αιτήσεων, όπως διαμορφώθηκε κατόπιν του διοικητικού ελέγχου.
6. Οι ανωτέρω πίνακες συνοδεύονται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΚΕ, για τη δυνατότητα, τον τρόπο και την προθεσμία υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 (Α' 45).
7. Οι ανωτέρω πίνακες κοινοποιούνται στις ΔΑΟΚ, αναρτώνται στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ και δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο για την ενημέρωση των υποψηφίων. Αναρτώνται επίσης στην ιστοσελίδα του ΣΣ ΚΑΠ και στις σχετικές ιστοσελίδες των Περιφερειών με ευθύνη των ΔΑΟΠ. Με αυτόν τον τρόπο εκπληρώνεται η υποχρέωση του Δημοσίου για ενημέρωση του δικαιούχου.
8. Επικουρικά, με ευθύνη των οικείων ΔΑΟΚ, αποστέλλεται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που έχουν δηλώσει στο ΟΠΣΚΕ ο υποψήφιος και ο συντάκτης της αίτησης, ενημέρωση σχετικά με την ανάρτηση των πινάκων και τον ΑΔΑ τους στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ. Οι συντάκτες των αιτήσεων οφείλουν να ενημερώσουν σχετικά τους υποψήφιους.

Άρθρο 16

Απόφαση ένταξης πράξεων

1. Ο Περιφερειάρχης εκδίδει απόφαση ένταξης πράξεων για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη, μετά από σχετική εισήγηση της ΔΑΟΠ. Στην απόφαση ένταξης πράξεων αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της Γνωμοδοτικής Επιτροπής.
2. Το σχέδιο της απόφασης ένταξης πράξεων παράγεται με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις σχετικές αιτήσεις και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης όπως αυτά έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΑΠ με ευθύνη της ΔΑΟΠ.
3. Η απόφαση ένταξης πράξεων περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα βασικά στοιχεία των αντίστοιχων πράξεων και ειδικά τα εξής:
  - 3.1. Τον κωδικό ΟΠΣΚΑΠ.
  - 3.2. Τον μοναδικό κωδικό ταυτοποίησης της αίτησης στο ΟΠΣΚΕ.
  - 3.3. Τον προϋπολογισμό (ποσό στήριξης) και την ένταση στήριξης της πράξης.
4. Για λόγους πληροφόρησης των δικαιούχων στην απόφαση ένταξης πράξεων περιλαμβάνονται α) οι υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των δικαιούχων, β) η διαδικασία χορήγησης της στήριξης και γ) οι έλεγχοι που διενεργούνται και οι αντίστοιχες κυρώσεις.
5. Με ευθύνη της ΔΑΟΠ οι αποφάσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ και κοινοποιούνται στις ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων, στις Ειδικές Υπηρεσίες ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ και ΕΥΕ ΠΑΑ καθώς και στον ΟΠΕΚΕΠΕ με ηλεκτρονικά μέσα, ενώ δύναται να δημοσιοποιούνται με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο (όπως ανάρτηση στις έδρες των ΔΑΟΠ, των ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων). Με αυτόν τον τρόπο εκπληρώνεται η υποχρέωση του Δημοσίου για ενημέρωση του δικαιούχου.
6. Επικουρικά, οι οικείες ΔΑΟΚ κοινοποιούν την απόφαση ένταξης πράξεων ατομικά σε κάθε δικαιούχο με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αυτός έχει δηλώσει στο ΟΠΣΚΕ. Η απόφαση ένταξης πράξεων κοινοποιείται, επίσης με αποστολή μηνύματος, στη

διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του συντάκτη της αίτηση στήριξης, ο οποίος οφείλει να ενημερώσει σχετικά τον δικαιούχο.

7. Η απόφαση ένταξης πράξεων καθίσταται αυτοδίκαια αποδεκτή από την ημερομηνία έκδοσής της εκτός και εάν ο δικαιούχος υποβάλει παραίτηση.

Άρθρο 17

Ενδικοφανείς προσφυγές

1. Οι υποψήφιοι, των οποίων οι αιτήσεις έχουν συμπεριληφθεί στους Πίνακες Αποτελεσμάτων της παρ. 5 του άρθρου 15 έχουν το δικαίωμα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής, με την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 (Α' 45), κατά της σχετικής απόφασης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης.
2. Οι ενδικοφανείς προσφυγές (ενστάσεις) υποβάλλονται άπαξ, ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΚΕ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, η οποία καθορίζεται με απόφαση του Περιφερειάρχη σύμφωνα με την παρ. 2, του άρθρου 21 της ΥΑ. Το εμπρόθεσμο της υποβολής προκύπτει από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής. Ενδικοφανείς προσφυγές που υποβάλλονται εκτός των προβλεπομένων προθεσμιών δεν γίνονται παραδεκτές και δεν αξιολογούνται.
3. Με την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής δεν αναστέλλεται η ισχύς της απόφασης ένταξης πράξεων.
4. Οι ενδικοφανείς προσφυγές εξετάζονται ως προς τη νομιμότητα της πράξης, κατά της οποίας στρέφονται και ως προς την ουσία της υπόθεσης και συντάσσεται αιτιολογημένο πόρισμα επί του συνόλου των αντιρρήσεων με υποχρεωτική αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο της Παρέμβασης.
5. Το πόρισμα επί της ενδικοφανούς προσφυγής εκδίδεται εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία ανάληψης της υποχρέωσης για αξιολόγηση στο ΟΠΣΚΕ.
6. Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης των ενδικοφανών προσφυγών, σύμφωνα με τα σχετικά αποτελέσματα που είναι διαθέσιμα στο ΟΠΣΚΕ, με απόφαση του Περιφερειάρχη οι ΔΑΟΠ επικαιροποιούν τον Πίνακα Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης, όπου απεικονίζεται η νέα βαθμολογική κατάταξη των υποψηφίων. Οι οριστικοί Πίνακες Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης είναι οι εξής:
  - 6.1. Πίνακας Δικαιούχων.
  - 6.2. Πίνακας Αιτήσεων που δεν καλύπτονται από το όριο πιστώσεων.
  - 6.3. Πίνακας Απορριπτόμενων.
7. Ο προϋπολογισμός του πίνακα δικαιούχων μετά την εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών δύναται να υπερβαίνει το 100% του προϋπολογισμού της πρόσκλησης σε επίπεδο Περιφέρειας, σύμφωνα με τη διαδικασία Ι.1.3 του ΣΔΕ.
8. Για τους επικαιροποιημένους Πίνακες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων που προκύπτουν μέχρι εξάντλησης των πόρων, ακολουθούνται οι διαδικασίες δημοσιότητας σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 21 και, επικουρικά, με την παρ. 4 του άρθρου 21 της ΥΑ.
9. Με τη δημοσιοποίηση των πινάκων το πόρισμα επί της ενδικοφανούς προσφυγής καθίσταται οριστικό και προσβάσιμο στον ενιστάμενο μέσα από το ΟΠΣΚΕ.

Άρθρο 18

Τροποποίηση και ανάκληση ένταξης πράξεων

1. Σύμφωνα με το άρθρο 25 της ΥΑ, στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται με ουσιώδη παρέκκλιση από την εγκεκριμένη πράξη, όπως αυτή αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης πράξεων, στο πρακτικό της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας γνωμοδοτικής επιτροπής και στο αντίστοιχο έντυπο γνωμοδότησης αίτησης στήριξης, καθώς και σε τυχόν προγενέστερες εγκεκριμένες τροποποιήσεις, ο δικαιούχος ή ο νόμιμος εκπρόσωπός του ή ο ΕΦ (αυτοδίκαιη τροποποίηση) οφείλει να υποβάλλει

ηλεκτρονικά αίτηση τροποποίησης, μέσω ΟΠΣΚΕ.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 28 της ΥΑ, οι δικαιούχοι μπορούν να αιτηθούν την ανάκληση της ένταξης τους στην Παρέμβαση, με την υποβολή αιτήματος, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της πράξης, σύμφωνα με τους όρους ένταξής της. Στη συνέχεια του αιτήματος και κατόπιν της εξέτασής του από τη ΔΑΟΚ, εκδίδεται σχετική απόφαση ανάκλησης. Η απόφαση αναρτάται στο Διαύγεια και κοινοποιείται ατομικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο δικαιούχο. Στην περίπτωση που για τη συγκεκριμένη πράξη, η οποία ανακαλείται, έχει καταβληθεί πληρωμή, τότε γίνεται ανάκτηση του ποσού, ως αχρεωστήτως καταβληθέν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας.

Άρθρο 19

Παρακολούθηση υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων

1. Η παρακολούθηση της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων αφορά α) στην πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ένταξης πράξης του δικαιούχου και στη σχετική νομοθεσία και β) στην πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου του δικαιούχου.
2. Η παρακολούθηση της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων των δικαιούχων γίνεται με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ ή του φορέα που εκχωρείται η αρμοδιότητα της πληρωμής με την υποστήριξη επιτροπών παρακολούθησης. Την ευθύνη για την παρακολούθηση της διαδικασίας και το συντονισμό των ανωτέρω έχει η ΕΥΕ ΠΑΑ και ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Αν κατά την παρακολούθηση της υλοποίησης προκύψουν παρατυπίες ή ευρήματα που συνιστούν λόγο απένταξης της πράξης, η χρηματοδότηση αναστέλλεται, συντάσσεται πρακτικό ελέγχου, και εφαρμόζεται η διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές.
3. Το έργο της παρακολούθησης υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων αφορά:
  - 3.1. Διασφάλιση της διαδικασίας ελέγχου των παραστατικών που συνοδεύουν την αίτηση πληρωμής.
  - 3.2. Παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων.
  - 3.3. Γνωμοδότηση επί αιτημάτων τροποποίησης και πληρωμής.
4. Στις περιπτώσεις υποβολής τελευταίου αιτήματος πληρωμής όπου μέρος των επενδύσεων έχει υλοποιηθεί κατά παρέκκλιση της απόφασης ένταξης πράξης ή δεν υλοποιήθηκε μέρος των επενδύσεων καθώς και στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος αιτείται ολοκλήρωση του σχεδίου χωρίς υποβολή νέου αιτήματος πληρωμής, για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου απαιτείται η τεκμηρίωση της καταλληλότητας και λειτουργικότητας των υλοποιημένων επενδύσεων και η τήρηση των προϋποθέσεων ένταξης καθώς και ύπαρξη των απαραίτητων αδειοδοτήσεων. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας που εκχωρείται η αρμοδιότητα της πληρωμής εξετάζει την αναγκαιότητα υποβολής αιτήματος τροποποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 25 της ΥΑ.
5. Για υλοποιημένες επενδύσεις που περιγράφονται στο Παράρτημα 7 της ΥΑ και εφόσον αυτές υλοποιούνται με μείωση του μεγέθους ή της δυναμικότητάς τους, γίνεται κατ' αναλογία μείωση της πιστοποιούμενης δαπάνης.
6. Σε κάθε περίπτωση παρέκκλισης από την απόφαση ένταξης πράξης είτε αυτή είναι μη ουσιώδης, είτε ουσιώδης και απαιτείται τροποποίησή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 25 της ΥΑ, πρέπει απαραίτητα να ελέγχεται αν η παρέκκλιση οδηγεί σε μεταβολή που επηρεάζει τους όρους ένταξης του επενδυτικού σχεδίου, ώστε η αίτηση στήριξης του δικαιούχου ή οι επενδύσεις που σχετίζονται με την παρέκκλιση να καθίστανται μη επιλέξιμες σύμφωνα με τα αναφερόμενα στα άρθρα 22 και 23.

Άρθρο 20

Διαδικασία καταβολής δημόσιας ενίσχυσης – Ανάκληση αιτήματος καταβολής ενίσχυσης

1. Για την καταβολή της αναλογούσας δημόσιας οικονομικής στήριξης του επενδυτικού σχεδίου, ο δικαιούχος υποβάλλει ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ τυποποιημένη αίτηση πληρωμής (αίτημα καταβολής ενίσχυσης), σύμφωνα με όλα όσα ορίζονται στην ενότητα Β του Παραρτήματος 1 της ΥΑ. Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης πληρωμής στη διαδικτυακή εφαρμογή του ΟΠΣΚΕ, η πληρότητα αυτής και η εμπρόθεσμη υποβολή της είναι αποκλειστική ευθύνη του αιτούντα. Εφόσον η αίτηση πληρωμής υποβληθεί οριστικά, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία υποβολής από το ΟΠΣΚΕ από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμό της.
2. Ο δικαιούχος με βάση την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού του σχεδίου, δύναται να καταθέσει έως και τρεις αιτήσεις πληρωμής. Κάθε αίτηση μερικής πληρωμής γίνεται δεκτή εφόσον αφορά υλοποίηση προϋπολογισμού που δεν υπολείπεται ποσοστό 20% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού και μετά την υποβολή της απομένει προς υλοποίηση τουλάχιστον 20% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού.
3. Η πρώτη αίτηση πληρωμής υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ από τον δικαιούχο το αργότερο εντός ενός έτους από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης πράξεων.
4. Η παραλαβή (πιστοποίηση υλοποίησης) των αιτούμενων δαπανών γίνεται με έλεγχο των παραστατικών και των λοιπών συνοδευτικών εγγράφων της αίτησης πληρωμής και με επιτόπια επίσκεψη. Κατά την επιτόπια επίσκεψη και στο πλαίσιο της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, ελέγχεται το σύνολο των επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο αίτημα πληρωμής και ταυτοποιείται ο προς στήριξη εξοπλισμός, σύμφωνα με τα ισχύοντα κάθε φορά (π.χ. ύπαρξη σειριακών αριθμών στα παραστατικά δαπανών). Αδυναμία ταυτοποίησης του εξοπλισμού οδηγεί στη μη πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού αντικειμένου της συγκεκριμένης επενδυτικής δαπάνης. Η πιστοποίηση και παραλαβή των αιτούμενων δαπανών δεν πραγματοποιείται, εφόσον ο δικαιούχος ή ο αντιπρόσωπός του εμποδίζει τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας. Η παραλαβή των αιτούμενων δαπανών ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση του πρακτικού επιτόπιας επίσκεψης, το οποίο συνυπογράφεται και από τον δικαιούχο ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του, προκειμένου να αποδεικνύεται ότι έχει διευκολυνθεί ο έλεγχος, και συμπεριλαμβάνεται στο σχετικό πρακτικό διοικητικού ελέγχου που συντάσσεται για τη συγκεκριμένη αίτηση πληρωμής.
5. Κάθε επενδυτικό αγαθό, το οποίο ανήκει στην υποκατηγορία της περίπτωσης 3.1.1 (εξοπλισμός ο οποίος ενσωματώνεται σε κτιριακές εγκαταστάσεις ή θερμοκηπιακές κατασκευές) του άρθρου 9, παραλαμβάνεται με την προϋπόθεση ότι αυτό είναι εγκατεστημένο και λειτουργικό. Η ορθή εκτέλεση του φυσικού αντικειμένου της συγκεκριμένης επενδυτικής δαπάνης πιστοποιείται εφόσον ο υπό παραλαβή εξοπλισμός είναι εγκατεστημένος εντός γεωργικών κτιρίων και κατασκευών, των οποίων τεκμηριώνεται η νόμιμη κατοχή και είναι συνδεδεμένος με τις απαραίτητες παροχές (ηλεκτρικό ρεύμα, νερό, αποχέτευση, κ.ά.). Δεν πιστοποιείται η ορθή εκτέλεση του φυσικού αντικειμένου της συγκεκριμένης επενδυτικής δαπάνης εφόσον ο υπό παραλαβή εξοπλισμός βρίσκεται σε συσκευασία, ή είναι εγκατεστημένος εντός κτιρίου ή κατασκευής της οποίας ο δικαιούχος δεν έχει την νόμιμη κατοχή.
6. Για τα παρελκόμενα του ελκυστήρα, συρόμενα ή αναρτώμενα, συγχρηματοδοτούμενης αξίας άνω του ποσού των 1.000 ευρώ, απαιτείται η ανάγλυφη αποτύπωση σε αυτά των τελευταίων πέντε (5) ψηφίων του αριθμού αίτησης στήριξης (χρηματοδότησης), όπως αυτή έχει παραχθεί από το ΟΠΣΚΕ π.χ. για τον αριθμό αίτησης 0011926, αποτυπώνεται ο αριθμός 11926. Η ανάγλυφη αποτύπωση δεν απαλλάσσει από την υποχρέωση σήμανσης που προβλέπεται στο π.δ. 57/2010 (Α' 97), αλλά αποτελεί επιπλέον μέσο

ταυτοποίησης κατά την παρακολούθηση υλοποίησης, καθώς και κατά τη διάρκεια των μακροχρονίων υποχρεώσεων του δικαιούχου. Κατά την επιτόπια επίσκεψη, ο αριθμός αίτησης στήριξης (χρηματοδότησης) αποτυπώνεται μόνιμα με κατάλληλο μέσο και στη συνέχεια φωτογραφίζεται η ανάγλυφη αποτύπωση για το συγκεκριμένο επενδυτικό αγαθό. Οι σχετικές φωτογραφίες αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ.

7. Οι δικαιούχοι μπορούν να ανακαλέσουν την αίτηση προκαταβολής/πληρωμής οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή της και μέχρι την ολοκλήρωση της πράξης. Δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό αίτημα ανάκλησης ως προς τα μέρη που έχουν ελεγχθεί και για τα οποία έχουν διαπιστωθεί ευρήματα ή εφόσον έχει αναγγελθεί επιτόπια επίσκεψη στον δικαιούχο. Σε αυτήν την περίπτωση η ΔΑΟΚ απορρίπτει το αίτημα ανάκλησης.
8. Αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με το αίτημα πληρωμής περιγράφονται στα άρθρα 26, 27, 31 και στο Παράρτημα 1 της ΥΑ.
9. Για τη διευκόλυνση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, δύναται να χορηγείται προκαταβολή κατόπιν προσκόμισης ισόποσης εγγυητικής επιστολής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 11 της παρούσας και τις παρ.1 και 2 του άρθρου 26 της ΥΑ.

Άρθρο 21

Εκκαθάριση δαπάνης

1. Τα πρακτικά διοικητικού ελέγχου διαβιβάζονται στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή στον φορέα που εκχωρείται η αρμοδιότητα μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την εκκαθάριση της αίτησης πληρωμής. Τα πρακτικά αυτά λαμβάνονται υπόψη μαζί με άλλα στοιχεία όπως, πορίσματα ελέγχων, αποτελέσματα μηχανογραφικών και διασταυρωτικών ελέγχων, κ.ά., προκειμένου ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας που εκχωρείται η αρμοδιότητα να προβεί στην αναγνώριση - εκκαθάριση της δαπάνης για την καταβολή της οικονομικής στήριξης στο δικαιούχο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σε σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.
2. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας που εκχωρείται η αρμοδιότητα, εκδίδει απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, στην οποία αναγράφονται ιδίως το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους με βάση τις προβλέψεις πληρωμών, η Συλλογική Απόφαση (Σ.Α.Ε.), ο ενάριθμος (Κ.Α.Ε.) και ο τίτλος του έργου του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, από το οποίο θα πραγματοποιηθεί η διάθεση της πίστωσης. Η Απόφαση Έγκρισης Διάθεσης Πίστωσης καταχωρίζεται στο ΟΠΣΚΑΠ και διαβιβάζεται στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών του ΥΠΑΑΤ.
3. Η οικονομική στήριξη καταβάλλεται, σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.4.5. του ΣΔΕ, απολογιστικά από τον ΟΠΕΚΕΠΕ με απ' ευθείας κατάθεση στον λογαριασμό του δικαιούχου της στήριξης. Ο λογαριασμός αυτός δηλώνεται σε κάθε αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής. Ο δικαιούχος της στήριξης πρέπει να είναι κάτοχος ή συνδικαιούχος αυτού του τραπεζικού λογαριασμού. Επιπλέον, όταν ο κάτοχος του λογαριασμού είναι νομικό πρόσωπο ή συλλογικό σχήμα, ο λογαριασμός αυτός πρέπει να είναι εταιρικός.
4. Σε περιπτώσεις λήψης προκαταβολής, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 11, η εγγυητική επιστολή προκαταβολής επιστρέφεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο αντίστοιχο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 26 της ΥΑ και τη σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.
5. Η δημόσια δαπάνη υπολογίζεται στον επιλέξιμο υλοποιημένο προϋπολογισμό που πραγματοποιήθηκε από τον δικαιούχο. Ως επιλέξιμος υλοποιημένος προϋπολογισμός, νοούνται οι δαπάνες που έχουν ήδη υλοποιηθεί και εξοφληθεί και οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας.

6. Στις περιπτώσεις επιβολής μειώσεων στην αιτούμενη δαπάνη του αιτήματος πληρωμής, όταν ο λόγος $(Y-X)/X$ είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 10%, όπου (Y) το αιτούμενο ποσό και (X) το ποσό που πιστοποιείται από την υπηρεσία, τότε στο ποσό που εκκαθαρίζεται προς πληρωμή επιβάλλεται ποινή κατά το ποσό της διαφοράς Y-X. Η ποινή επιβάλλεται αποκλειστικά στο ποσό που πιστοποιεί η υπηρεσία στην υπό εξέταση αίτηση πληρωμής, εφ' όσον αυτό επαρκεί. Η επιβολή της ανωτέρω ποινής δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει ότι δεν ευθύνεται για την προσθήκη του ποσού που υπερβαίνει το πιστοποιημένο από την υπηρεσία.
7. Στις περιπτώσεις επιβολής μειώσεων ή ποινών, οι δικαιούχοι ενημερώνονται με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ ή του φορέα που εκχωρείται η αρμοδιότητα, με κάθε πρόσφορο μέσο για τους λόγους μειώσεων ή ποινών και τη δυνατότητα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής, σε εφαρμογή του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 (Α' 45). Η υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 22 του άρθρου 26 της ΥΑ.
8. Οι προσφυγές εξετάζονται εντός δέκα πέντε (15) εργασίμων ημερών και στην εξέταση τους δεν δύναται να συμμετέχουν άτομα που έχουν λάβει μέρος στον διοικητικό έλεγχο του αιτήματος πληρωμής, για το οποίο έχει υποβληθεί η προσφυγή.
9. Η καταβολή της τελικής δόσης (αποπληρωμή) της οικονομικής στήριξης γίνεται με την προϋπόθεση της προσκόμισης από τον δικαιούχο των απαραίτητων αδειών που βεβαιώνουν τη νόμιμη λειτουργία της εκμετάλλευσης, εφόσον αυτές απαιτούνται, ανεξάρτητα εάν η παραλαβή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της τελικής αίτησης πληρωμής από την επιτροπή πραγματοποιήθηκε πριν την έκδοσή τους. Στην περίπτωση αυτή πρέπει το πρακτικό διοικητικού ελέγχου να ολοκληρώνεται μετά την υποβολή και τον έλεγχο των σχετικών αδειοδοτήσεων. Η καθυστέρηση στην υποβολή των αδειοδοτήσεων δεν παρατείνει τις προθεσμίες πληρωμής των ενισχύσεων, όπως αυτές προβλέπονται στην παρούσα και στο ΣΣ ΚΑΠ.
10. Η καταβολή της οικονομικής στήριξης πραγματοποιείται με την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερος. Όταν υφίστανται παρακρατήσεις ποσών υπέρ Δημοσίου ή/και ασφαλιστικών ταμείων, αυτές εκτελούνται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
11. Δικαιούχοι που δηλώνουν εκ προθέσεως ψευδή ή ανακριβή στοιχεία ή δημιουργούν τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την καταβολή της ενίσχυσης με στόχο να αποκομίσουν οφέλη αντίθετα με τους στόχους των δράσεων υφίστανται τις κυρώσεις του άρθρου 23.

Άρθρο 22

Υποχρεώσεις δικαιούχων

Ο δικαιούχος οφείλει να γνωρίζει το θεσμικό πλαίσιο της δράσης, το οποίο περιγράφεται στην υπ. αριθμ. 59717/5.3.2023 απόφαση Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β'1162), όπως τροποποιούμενη ισχύει κάθε φορά και αναλαμβάνει τις παρακάτω δεσμεύσεις:

1. Από το έτος αρχικής κατάστασης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου:
  - 1.1. Να μην προβεί σε ενέργειες που έχουν ως αποτέλεσμα η βαθμολογία της πρότασης να υπολείπεται της βαθμολογίας της αίτησης που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη βαθμολογία αλλά δεν καλύφθηκε από τις πιστώσεις της Περιφέρειας. Στην περίπτωση όπου έχει καλυφθεί το σύνολο των αιτήσεων που πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας, ο δικαιούχος οφείλει να μην προβεί σε ενέργειες που έχουν ως αποτέλεσμα η βαθμολογία να διαμορφωθεί κάτω από τη βάση της βαθμολογίας, όπως αυτή θα καθοριστεί στην πρόσκληση».

- 1.2. Να διατηρεί την τυπική απόδοση της εκμετάλλευσης όχι μικρότερη από το ελάχιστο όριο της παρ.1.2 του άρθρου 7, εφόσον πρόκειται για φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατά το έτος αρχικής κατάστασης κατέχει εκμετάλλευση. Κατά την ολοκλήρωση του σχεδίου οφείλει η τυπική απόδοση της εκμετάλλευσης να είναι τουλάχιστον ίση με αυτή της αρχικής.
  - 1.3. Να μην απενταχθεί ο νέος γεωργός από το υπομέτρο 6.1 ή την Παρέμβαση Π3-75.1 «Εγκατάσταση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας».
  - 1.4. Να διατηρεί τον κύκλο εργασιών σε επίπεδα όχι μικρότερα του ποσού των 60.000 ευρώ, εφόσον είναι συλλογικό σχήμα, με την εξαίρεση των νεοσύστατων συλλογικών σχημάτων.
  - 1.5. Να είναι εγγεγραμμένος στο ΜΑΑΕ τουλάχιστον ως κάτοχος εκμετάλλευσης και να τηρεί τις υποχρεώσεις του στο σχετικό μητρώο, εφόσον είναι φυσικό πρόσωπο..
  - 1.6. Να υποβάλει την πρώτη αίτηση πληρωμής, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26 της ΥΑ.
  - 1.7. Να ολοκληρώσει το φυσικό αντικείμενο και να υποβάλει το τελικό αίτημα πληρωμής μέχρι τις 15-10-2028.
2. Από το έτος αρχικής κατάστασης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την ολοκλήρωση των μακροχρονίων υποχρεώσεων:
- 2.1. Να είναι ενήμερος για:
    - 2.1.1. Τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη χορηγούμενη στήριξη.
    - 2.1.2. Την υποχρέωσή του να παρέχει στοιχεία στο πρόγραμμα RICA, εφόσον του ζητηθούν.
  - 2.2. Να υποβάλει Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης κατ' έτος και να τηρεί τις υποχρεώσεις σε σχέση με το ΟΣΔΕ για όλα τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα, τα οποία κατά την αρχική κατάσταση κατέχουν εκμετάλλευση.
  - 2.3. Να τηρεί τις υποχρεώσεις του στα Μητρώα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, εφόσον είναι συλλογικό σχήμα.
  - 2.4. Να διατηρηθεί ο τόπος μόνιμης κατοικίας του φυσικού προσώπου ή η έδρα του νομικού προσώπου ή του συλλογικού σχήματος σε περιοχή εφαρμογής της δράσης με τους ίδιους όρους ένταξης. Επιπλέον, μέχρι την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου δεν επιτρέπεται η μόνιμη κατοικία του φυσικού προσώπου ή η έδρα του νομικού προσώπου ή του συλλογικού σχήματος να μεταφερθεί σε άλλη Περιφέρεια. Σε περίπτωση αλλαγής του τόπου μόνιμης κατοικίας του φυσικού προσώπου ή της έδρας του νομικού προσώπου κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει τροποποίηση του επενδυτικού σχεδίου, ενώ όταν η αλλαγή γίνεται κατά τη διάρκεια των μακροχρονίων υποχρεώσεων απαιτείται η γνωστοποίηση της αλλαγής αυτής στην οικεία ΔΑΟΚ.
  - 2.5. Να αναρτά πριν από το πρώτο αίτημα πληρωμής, πινακίδα στον χώρο πραγματοποίησης των επενδύσεων, όπου να επιδεικνύεται η συμβολή της Παρέμβασης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Οδηγού Επικοινωνίας και Δημοσιότητας του ΣΣ ΚΑΠ ΚΑΠ που βρίσκεται στην ιστοσελίδα του ΣΣ ΚΑΠ. Η πινακίδα πρέπει να παραμένει μέχρι την ολοκλήρωση των μακροχρονίων υποχρεώσεων.
  - 2.6. Να ανταποκριθεί σε τυχόν πρόσκληση κατάρτισης.
  - 2.7. Να διατηρεί σε ξεχωριστό αρχείο, φυσικό ή ηλεκτρονικό, όλα τα παραστατικά που σχετίζονται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του επενδυτικού σχεδίου, προκειμένου να είναι δυνατή από τα αρμόδια όργανα η επαλήθευση και ο έλεγχος των πληρωμών. Τα παραστατικά να διατηρούνται τουλάχιστον για 5 χρόνια από την ολοκλήρωση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Ειδικότερα, σε περίπτωση παρατυπιών ή παραλείψεων, τα ανωτέρω παραστατικά φυλάσσονται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων τουλάχιστον για 3 χρόνια μετά από το έτος κατά το οποίο διαπιστώθηκαν.

- 2.8. Να διατηρεί τους όρους και τις προϋποθέσεις έγκρισης των επενδύσεων και να μην προβαίνει στις παρακάτω ενέργειες:
- 2.8.1. Παύση της παραγωγικής δραστηριότητας ή μετεγκατάστασή της εκτός περιοχής προγράμματος.
- 2.8.2. Αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει στον δικαιούχο αδικαιολόγητο πλεονέκτημα (π.χ. πώληση, παραχώρηση, μη εύρεση κατά τη διενέργεια ελέγχου επένδυσης η οποία έχει συγχρηματοδοτηθεί).
- 2.8.3. Ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.
- 2.9. Να καταχωρίζει στα λογιστικά του βιβλία, σύμφωνα με τη νομοθεσία όλες τις πράξεις που σχετίζονται με την υλοποίηση του οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού του σχεδίου και να παρέχει πρόσβαση στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.
- 2.10. Να αποδέχεται τους ελέγχους που προβλέπονται στο πλαίσιο της παρούσας, να διευκολύνει τα αρμόδια όργανα προσκομίζοντας οποιαδήποτε επιπλέον παραστατικά ζητηθούν και να παρέχει κάθε σχετική πληροφορία με το επενδυτικό του σχέδιο που μπορεί να ζητηθούν από τις Υπηρεσίες του άρθρου 16 της ΥΑ.
3. Κατά τη διάρκεια των μακροχρονίων υποχρεώσεων:
- 3.1. Το σύνολο των φυσικών και νομικών προσώπων να διατηρούν την τυπική απόδοση σε επίπεδο τουλάχιστον ίσο με την τυπική απόδοση που έχει δηλωθεί στη μελλοντική κατάσταση.
- 3.2. Το σύνολο των συλλογικών σχημάτων να διατηρούν τον κύκλο εργασιών σε επίπεδα όχι μικρότερα του ποσού των 60.000 ευρώ.
- 3.3. Σε περίπτωση παραβίασης των ανωτέρω όρων η ΔΑΟΚ απευθύνει σύσταση. Σε περίπτωση επανάληψης της παραβίασης εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 23.

Άρθρο 23

Επιπτώσεις από την αθέτηση όρων, προϋποθέσεων και υποχρεώσεων

1. Αθέτηση των δεσμεύσεων των υποπαρ. 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 2.2, 2.3, 2.10 και των περ. 2.8.1, 2.8.3 του άρθρου 22 οδηγεί σε απένταξη από την Παρέμβαση. Η δημόσια οικονομική ενίσχυση που τυχόν έχει καταβληθεί ανακτάται στο σύνολό της εντόκως ως αχρεωστήτως καταβληθείσα, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Στην περίπτωση που η αθέτηση διαπιστωθεί κατά τη διάρκεια των μακροχρονίων υποχρεώσεων το σύνολο της δημόσιας δαπάνης που του έχει καταβληθεί επιστρέφεται εντόκως.
2. Αθέτηση της δέσμευσης της υποπαρ. 1.3 του άρθρου 22, οδηγεί σε απώλεια τυχόν επιπλέον έντασης στήριξης, η οποία πλέον διαμορφώνεται σύμφωνα με την έδρα της εκμετάλλευσης και το είδος της επένδυσης. Σε περίπτωση βαθμολόγησης της ιδιότητας του νέου γεωργού υπομέτρου 6.1 ή την Παρέμβαση Π3-75.1 «Εγκατάσταση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας», αυτή αφαιρείται. Εφόσον ο δικαιούχος εξακολουθεί να έχει μεγαλύτερη βαθμολογία από αυτή της αίτησης που συγκέντρωσε τη μεγαλύτερη βαθμολογία, αλλά δεν καλύφθηκε από τις πιστώσεις της Περιφέρειας, παραμένει δικαιούχος της Παρέμβασης, διαφορετικά απεντάσσεται.
3. Αθέτηση της δέσμευσης των υποπαρ. 3.1, 3.2 του άρθρου 22, ανάλογα με το είδος του δικαιούχου, οδηγεί σε υποχρέωση επιστροφής ποσού ίσου με:

- 3.1. Το γινόμενο του ποσοστού της απόκλισης επί την καταβληθείσα δημόσια δαπάνη για κάθε έτος που η τυπική του απόδοση υπολείπεται της δηλωθείσας τυπικής απόδοσης για την μελλοντική κατάσταση για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα.
- 3.2. Τόσα πέμπτα της συνολικής δημόσιας οικονομικής ενίσχυσης, όσα έτη απαιτούνται για τη συμπλήρωση της πενταετίας, για τα συλλογικά σχήματα.
- 3.3. Δεν επιστρέφονται ποσά που, με βάση τα ανωτέρω, δεν υπερβαίνουν το ποσό των 2.000 ευρώ. Στην περίπτωση κατά την οποία το ποσό υπερβαίνει το ποσό 2.000 ευρώ, επιστρέφεται το σύνολο του ποσού και όχι μόνο το πλεονάζον, του ποσού των 2.000 ευρώ, ποσό.
4. Σε περίπτωση αλλαγής του τόπου μόνιμης κατοικίας του φυσικού προσώπου ή της έδρας του νομικού προσώπου ή συλλογικού σχήματος κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και εφόσον η αλλαγή αυτή οδηγεί σε μείωση της έντασης ενίσχυσης ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει, ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, τυχόν ποσά που έχει λάβει. Το ποσό επιστροφής ισούται με το γινόμενο της ενίσχυσης που έχει καταβληθεί επί τη διαφορά στην ένταση στήριξης. Ποσά που συμπεριλαμβάνονται σε αίτημα πληρωμής που υποβάλλεται μετά την έγκριση της σχετικής τροποποίησης υπολογίζονται σύμφωνα με τον νέο τόπο μόνιμης κατοικίας ή έδρας.
5. Αθέτηση της δέσμευσης της περ. 2.8.2 του άρθρου 22 έχει ως ελάχιστη συνέπεια την επιστροφή ποσού ίσο με το διπλάσιο της ενίσχυσης που καταβλήθηκε για την επένδυση, η οποία έχει αλλάξει το ιδιοκτησιακό καθεστώς, και με ανώτατο όριο επιστροφής το συνολικό ποσό της στήριξης που έχει καταβληθεί στον δικαιούχο. Ωστόσο, στην περίπτωση που από την αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος προκύπτει ότι καθίστανται μη λειτουργικές και άλλες επενδύσεις που έχουν συγχρηματοδοτηθεί από το παρόν καθεστώς ενισχύσεων, ο δικαιούχος οφείλει να επιστρέψει τη δημόσια δαπάνη που του έχει καταβληθεί και για εκείνες τις επενδύσεις που καθίστανται μη λειτουργικές.
6. Αθέτηση της δέσμευσης της υποπαρ. 2.5 του άρθρου 22 έχει ως συνέπεια τη μη εκκαθάριση του αιτήματος πληρωμής έως ότου αναρτηθεί η πινακίδα, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προδιαγραφές κατασκευής της. Σε περίπτωση που η παρατυπία διαπιστωθεί κατά τη διάρκεια των μακροχρόνιων υποχρεώσεων η ΔΑΟΚ απευθύνει σύσταση. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης επιστρέφεται το 5% της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης.
7. Αθέτηση της δέσμευσης της υποπαρ. 2.6 του άρθρου 22 έχει ως συνέπεια:
- 7.1. Σε περίπτωση που η κλήση για κατάρτιση γίνει πριν την αποπληρωμή του επενδυτικού σχεδίου και ο δικαιούχος δεν ανταποκριθεί, χωρίς να συντρέχουν λόγοι ανώτερης βίας, μειώνεται η συνολική δημόσια δαπάνη που του αναλογεί κατά 10%.
- 7.2. Σε περίπτωση που η κλήση για κατάρτιση γίνει μετά την αποπληρωμή του επενδυτικού του σχεδίου και ο δικαιούχος δεν ανταποκριθεί, χωρίς να συντρέχουν λόγοι ανώτερης βίας, επιστρέφει το 10% της ενίσχυσης που του έχει καταβληθεί ως αχρεωστήτως καταβληθείσα.
8. Αθέτηση της δέσμευσης της υποπαρ. 2.7 του άρθρου 22 ως προς τη διατήρηση των παραστατικών σε ξεχωριστό αρχείο οδηγεί σε σύσταση από τη ΔΑΟΚ. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης κατά τον επανέλεγχο επιβάλλεται μείωση κατά την υλοποίηση ή επιστροφή κατά την περίοδο των μακροχρόνιων υποχρεώσεων ποσού που αντιστοιχεί στο 2% της υλοποιημένης δημόσιας δαπάνης εφόσον το 2% υπερβαίνει τα 500 ευρώ. Στην περίπτωση μη εύρεσης των παραστατικών κατά την υλοποίηση επιβάλλεται μείωση ποσού ίσου με το 100% της δημόσιας δαπάνης που αντιστοιχεί στο μη ευρεθέν παραστατικό. Στην περίπτωση μη εύρεσης των παραστατικών κατά την περίοδο των μακροχρόνιων υποχρεώσεων επιβάλλεται επιστροφή ποσού ίσου με το 30% της δημόσιας δαπάνης που αντιστοιχεί στο μη ευρεθέν παραστατικό εφόσον το 30% υπερβαίνει το ποσό των 500 ευρώ.

9. Αθέτηση της δέσμευσης της υποπαρ. 2.9 του άρθρου 22 ως προς την τήρηση των λογιστικών βιβλίων οδηγεί σε σύσταση από τη ΔΑΟΚ προκειμένου να συμμορφωθεί εντός τριμήνου. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης κατά τον επανέλεγχο, επιβάλλεται κύρωση ίση με το 2% της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης εφόσον το 2% υπερβαίνει τα 500 ευρώ.
10. Σε περίπτωση μη ανταπόκρισης σε κλίση για παροχή στοιχείων στο πρόγραμμα RICA, η δημόσια δαπάνη μειώνεται κατά 2% κατά τη διάρκεια της υλοποίησης ή επιστρέφεται το 2% αυτής ως αχρεωστήτως καταβληθείσα στην περίπτωση που η άρνηση της συνεργασίας συμβεί κατά τη διάρκεια των μακροχρονίων υποχρεώσεων.

Άρθρο 24

Ανωτέρα βία και εξαιρετικές περιστάσεις

1. Λόγος ανωτέρας βίας συντρέχει όταν η ανθρώπινη σκέψη και πρόνοια δεν μπορεί να προβλέψει και να προλάβει το επιζήμιο γεγονός. Ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων είναι δυνατόν να χαρακτηριστούν οι ακόλουθες, ιδίως, περιπτώσεις:
  - 1.1. Θάνατος του δικαιούχου.
  - 1.2. Μακροχρόνια ανικανότητα του δικαιούχου προς εργασία.
  - 1.3. Απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος της εκμετάλλευσης, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης.
  - 1.4. Σοβαρή φυσική καταστροφή ή σοβαρό καιρικό φαινόμενο που προκαλεί σημαντική ζημιά στην εκμετάλλευση.
  - 1.5. Καταστροφή, λόγω ατυχήματος, των κτιρίων της εκμετάλλευσης που προορίζονταν για την παραγωγή προϊόντων.
  - 1.6. Επιζωοτία ή νόσος των φυτών, που πλήττει αντιστοίχως ένα μέρος ή το σύνολο των ζώων ή των καλλιεργειών του δικαιούχου.
2. Οι αποφάσεις σχετικά με τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων λαμβάνονται κατά περίπτωση, βάσει αποδεικτικών στοιχείων και εφαρμόζοντας την αρχή της ανωτέρας βίας στο πλαίσιο του γεωργικού δικαίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της νομολογίας του Δικαστηρίου.
3. Οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας και οι εξαιρετικές περιστάσεις εξετάζονται μόνο στην περίπτωση που κοινοποιούνται εγγράφως στην οικεία ΔΑΟΚ της Περιφέρειας μαζί με τα αποδεικτικά στοιχεία που ορίζονται από τον εν λόγω φορέα.
4. Με απόφαση του Περιφερειάρχη, μετά από εισήγηση της ΔΑΟΚ και αποδοχή της από τη ΔΑΟ της Περιφέρειας, αναγνωρίζονται οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή οι εξαιρετικές περιστάσεις και εκδίδονται οι σχετικές αποφάσεις.

Άρθρο 25

Επιβολή κυρώσεων

1. Στην περίπτωση που από τη διενέργεια ελέγχων προκύπτουν παρατυπίες που επισύρουν την επιβολή κυρώσεων, το όργανο που διενήργησε τον έλεγχο προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ενημερώνει το ΟΠΣΚΑΠ προκειμένου να ανακτηθούν τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά.
2. Τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά δημόσιας οικονομικής ενίσχυσης ανακτώνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 26

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Στρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

Διαδικασία παρακολούθησης δεικτών και επιπλέον δεδομένων

1. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιδόσεων πραγματοποιείται με βάση δύο είδη δεικτών/δεδομένων:
  - α) τους κοινούς, για όλα τα κράτη μέλη, δείκτες Πλαισίου Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, εκροών και αποτελεσμάτων, οι οποίοι περιγράφονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, συλλέγονται από τις αιτήσεις πληρωμών, αποστέλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στην Επιτροπή κάθε χρόνο έως τις 15 Φεβρουαρίου του έτους Ν, αποτυπώνονται στους πίνακες της ετήσιας έκθεσης επιδόσεων και αφορούν πληρωμές κατά το γεωργικό οικονομικό έτος Ν-1 καθώς και
  - β) τα επιπλέον δεδομένα, τα οποία περιγράφονται στο Παράρτημα VI του εφαρμοστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1475.
2. Ειδικότερα, οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων και τα επιπλέον δεδομένα, της Παρέμβασης, περιγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα Δεικτών της παρούσης.
3. Οι διαδικασίες για την ετήσια παρακολούθηση της επίτευξης των επιδόσεων, των τιμών δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων καθώς και η αιτιολόγηση τυχόν υπερβάσεων ή αποκλίσεων από τις αντίστοιχες προγραμματισμένες τιμές που έχουν καθοριστεί στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, περιγράφονται αναλυτικά στον Τίτλο ΙΙΙ «Διαδικασίες παρακολούθησης δεικτών και επιπλέον δεδομένων» του Παραρτήματος ΙΙΙ του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΣΣ ΚΑΠ.

1α. Δείκτες Εκροών και Αποτελεσμάτων – Παράρτημα Ι Καν. 2115/2021

Πίνακας 1.1 Δείκτες Εκροών (Output – Ο)

Κωδ. Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Μεθοδολογία υπολογισμού Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
Ο.3	Αριθμός δικαιούχων της στήριξης της ΚΓΠ	Ο αριθμός των δικαιούχων που πληρώθηκαν στο οικονομικό έτος αναφοράς	Αριθμός δικαιούχων (άνδρας, γυναίκα, μη δυαδικό, δεν απαντώ, καμία επικράτηση φύλου)*
Ο.20	Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη	Ο αριθμός των πράξεων που πληρώθηκαν στο Οικονομικό Έτος αναφοράς	Αριθμός πράξεων

*στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο, αναφέρεται το φύλο του βασικού διαχειριστή (αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων), επίσης στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και οι βασικοί διαχειριστές είναι π.χ. άνδρας και γυναίκα, επιλέγεται «καμία επικράτηση φύλου»

Πίνακας 1.2 Δείκτες Αποτελεσμάτων (Result – R)

Κωδ. Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Μεθοδολογία υπολογισμού Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
R.3CU*	Ψηφιοποίηση της γεωργίας: Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από τη στήριξη της ψηφιακής γεωργικής τεχνολογίας μέσω της ΚΓΠ	Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από δράσεις (ψηφιακής γεωργικής τεχνολογίας) που πληρώθηκαν στο Οικονομικό Έτος αναφοράς (Για συλλογικές επενδύσεις όλες οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που επωφελήθηκαν) Επιτρέπεται διπλομέτρηση	Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων
R.9CU*PR**	Εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων: Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων	Ο αριθμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που πληρώθηκαν στο Οικονομικό Έτος αναφοράς (Για συλλογικές επενδύσεις όλες οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που επωφελήθηκαν)	Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων
R.15CU*	Ανανεώσιμη ενέργεια από τη γεωργία, τη δασοκομία και από άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Επενδύσεις, που λαμβάνουν στήριξη, στη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής που βασίζεται σε βιοκαύσιμα (σε MW)	Εγκατεστημένη δυναμικότητα (Megawatt) για επενδύσεις που πληρώθηκαν στο Οικονομικό Έτος αναφοράς	Εγκατεστημένη δυναμικότητα (Megawatt)

*CU=Συγκεντρωτικός δείκτης (όχι ετήσιος)

**PR=Δείκτης επιδόσεων

1β Επιπλέον Δεδομένα -Παράρτημα IV Καν. 2022/1475**Δεδομένα σχετικά με τις παρεμβάσεις (δεν συμπληρώνονται από τον δικαιούχο)****M010: κωδικός οργανισμού πληρωμών**

M020: μοναδικός κωδικός για την αίτηση ενίσχυσης ή την αίτηση πληρωμής για παρέμβαση

M030: μοναδικός αναγνωριστικός κωδικός δικαιούχου

M040: κωδικός προϋπολογισμού

M050: συνολικό ποσό που καταβλήθηκε (ενωσιακά κονδύλια)

M060: συνολικές δημόσιες δαπάνες

M130: αριθμός πράξεων που πληρώθηκαν

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝΣτρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

Μεταβλητή αποτελεσμάτων:

R003 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.03
 R009 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.09
 R015 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.15

Άρθρο 27**Δημοσιοποίηση στοιχείων υποψηφίων**

1. Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων από τις αρμόδιες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.
2. Τα στοιχεία των υποψηφίων θα δημοσιοποιούνται, σύμφωνα με το άρθρο 98 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, και ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από όργανα ελέγχου και έρευνας της Ένωσης ή των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 99 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων [Καν. 2016/679 και Καν. 2018/1725 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137)] από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και υπηρεσίες.

Άρθρο 28**Συμπληρωματικές πληροφορίες**

1. Η αναλυτική περιγραφή της Παρέμβασης αναφέρεται στην υπ' αρ. 59717/5.3.2025 Υπουργική Απόφαση (Β' 1162) που έχει αναρτηθεί στους δικτυακούς τόπους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων www.minagric.gr και www.agrotikianaptixi.gr και στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ (ΑΔΑ: 9ΛΑ04653ΠΓ-ΤΦΠ).
2. Περαιτέρω εξειδικευμένη πληροφόρηση παρέχεται από:
  - Τις Ειδικές Υπηρεσίες ΠΑΑ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.
  - Τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας των Περιφερειών.
  - Τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής στις κατά τόπους Περιφερειακές Ενότητες.
  - Τους δικτυακούς τόπους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων: www.minagric.gr και www.agrotikianaptixi.gr και των 13 Περιφερειών της χώρας.

Άρθρο 29**Δημοσιοποίηση της Πρόσκλησης**

1. Για τη δημοσιότητα της πρόσκλησης ισχύουν οι υποχρεώσεις δημοσιοποίησης έτσι όπως ορίζονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου παρεμβάσεων ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, όπως ισχύει κάθε φορά και ειδικά τα εξής:
  - 1.1. Η πρόσκληση αναρτάται στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και κοινοποιείται στους εμπλεκόμενους φορείς, δηλαδή στην ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ και στις αρμόδιες Περιφέρειες. Επιπλέον η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΣΣ ΚΑΠ και στις σχετικές ιστοσελίδες των Περιφερειών. Με ευθύνη των ΔΑΟΠ, η πρόσκληση κοινοποιείται στις ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων, στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειών καθώς και στους κατά τόπους ΟΤΑ Α' Βαθμού και τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών και τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς. Επίσης, οι ΔΑΟΠ μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, με σχετική καταχώρηση σε τουλάχιστον δύο ιστοσελίδες ενημέρωσης που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο οικείας Περιφέρειας, ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι υποψήφιοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Σε

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Στρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

αντίστοιχες ενέργειες δύνανται να προβούν και οι ΔΑΟΚ, σε μία ιστοσελίδα της Περιφερειακής Ενότητας.

- 1.2. Με ευθύνη των ΔΑΟΠ ή και των ΕΥΕ ΠΑΑ και ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ, δύνανται να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα δημοσιοποίησης, όπως:
  - 1.2.1. Η οργάνωση ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης, γενικά ή σε ειδικές ομάδες πληθυσμού και περιοχές, χωρίς διακρίσεις,
  - 1.2.2. Η οργάνωση Γραφείου Υποστήριξης (HelpDesk), ώστε να παρέχονται κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφορίες προς τους υποψήφιους δικαιούχους,
  - 1.2.3. Δημοσιοποίηση ή κοινοποίηση της πρόσκλησης σε επιπλέον Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (τοπικής ή εθνικής εμβέλειας) όπως και σε αντιπροσωπευτικό αριθμό τοπικών φορέων (όπως ενδεικτικά συνεταιρισμοί, επιμελητήρια) που μπορούν να συμβάλλουν στην ευρύτερη δυνατή ενημέρωση του πληθυσμού και όλων των υποψήφιων, χωρίς διακρίσεις.
- 1.3. Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε ηλεκτρονική μορφή μέσω του διαδικτύου.
- 1.4. Για τις ενέργειες δημοσιοποίησης η ΔΑΟΠ τηρεί σχετικό αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησης.
2. Με ευθύνη της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ τα στοιχεία της πρόσκλησης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΚΑΠ και μεταφέρονται στο ΟΠΣΚΕ, ώστε να χρησιμοποιηθούν στην εφαρμογή που θα επιτρέπει την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων στήριξης.

Άρθρο 30

Τελικές διατάξεις

1. Τα Παραρτήματα 1, 2 και 3 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.
2. Η παρούσα ισχύει από την υπογραφή της.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΔ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Στρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

Παράρτημα 1

Αίτηση στήριξης - τυπικά δικαιολογητικά

Αίτηση Στήριξης και Δικαιολογητικά

1. Οι ενδιαφερόμενοι, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις και επιθυμούν να ενταχθούν στην Παρέμβαση πρέπει να υποβάλουν ηλεκτρονικά αίτηση στήριξης (αίτηση χρηματοδότησης) μέσω του ΟΠΣΚΕ. Η αίτηση συμπληρώνεται στο διαμορφωμένο πρότυπο του ΟΠΣΚΕ, όπου αναρτώνται και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβολής.
Τα δικαιολογητικά υποβολής που τεκμηριώνουν την:
  - 1.1. Επιλεξιμότητα του υποψήφιου φυσικού προσώπου, ορίζονται στην ενότητα Α1.
  - 1.2. Επιλεξιμότητα του υποψήφιου νομικού προσώπου, ορίζονται στην ενότητα Α2.
  - 1.3. Επιλεξιμότητα του υποψήφιου συλλογικού σχήματος, ορίζονται στην ενότητα Α3.
  - 1.4. Επιλεξιμότητα της γεωργικής εκμετάλλευσης, ορίζονται στην ενότητα Β.
  - 1.5. Επιλεξιμότητα των αιτούμενων επενδύσεων (της σκοπιμότητας και της δυναμικότητας, του εύλογου κόστους και της συμμόρφωσης με την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία των αιτούμενων επενδύσεων), ορίζονται στην ενότητα Γ.
  - 1.6. Βαθμολογία του υποψήφιου, ορίζονται στο Παράρτημα 2.
2. Τα δικαιολογητικά πρέπει να είναι:
  - 2.1. Πρωτότυπα ή αντίγραφα αυτών και οι υπεύθυνες δηλώσεις να φέρουν το γνήσιο της υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή να έχουν εκδοθεί μέσω gov.gr.
  - 2.2. Ευκρινή και ευανάγνωστα.
  - 2.3. Σε ισχύ και πρόσφατης έκδοσης, όπως απαιτείται κατά περίπτωση. Ως πρόσφατης έκδοσης θεωρούνται τα δικαιολογητικά που έχουν εκδοθεί σε χρονικό διάστημα όχι προγενέστερο των τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην παρούσα.

Ενότητα Α1. Δικαιολογητικά που υποβάλλονται για την τεκμηρίωση της επιλεξιμότητας του υποψήφιου φυσικού προσώπου.

1. Αντίγραφο των δύο όψεων του αστυνομικού δελτίου ταυτότητας ή της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης της αρμόδιας αρχής ή αντίγραφο διαβατηρίου ή αντίγραφο άδειας οδήγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 του Ν. 3731/2008 (Α' 263) ή αντίγραφο ψηφιακής ταυτότητας.
2. Βεβαίωση Δημάρχου ή προέδρου της Κοινότητας για το μόνιμο της κατοικίας με αριθμό πρωτοκόλλου. Για αλλοδαπούς πολίτες προσκομίζεται έγγραφο μόνιμης διαμονής ως εξής:
  - 2.1. Για πολίτες της Ε.Ε., έγγραφο πιστοποίησης μόνιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης ή Δελτίο μόνιμης διαμονής μέλους οικογένειας πολίτη της Ένωσης.
  - 2.2. Για πολίτες τρίτων χωρών, άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος ή άδεια διαμονής δεύτερης γενιάς ή άδεια διαμονής δεκαετούς διάρκειας ή δελτίο διαμονής σε σύζυγο πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. ή δελτίο διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών μέλη οικογένειας πολίτη άλλου κράτους-μέλους της Ε.Ε.
3. Δικαιολογητικά Φερεγγυότητας:
  - 3.1. Φορολογική ενημερότητα «για κάθε νόμιμη χρήση εκτός εισπραξης χρημάτων και μεταβίβασης ακινήτων». Η φορολογική ενημερότητα πρέπει να είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.

- 3.2. Ασφαλιστική ενημερότητα από τον κύριο φορέα ασφάλισης σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.
- 3.3. Ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας.
- 3.4. Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου.
4. Βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος καθώς και όλες τις τυχόν μεταβολές εργασιών (βεβαίωση μεταβολών από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή από το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, www.gsis.gr).
5. Βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ).
6. Υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου σύμφωνα με υπόδειγμα το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα της παρέμβασης στο www.agrotikianaptixi.gr υποβεβλημένη μέσω του gov.gr ή θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του υποψηφίου.

Ενότητα Α2. Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης επιλεξιμότητας του υποψήφιου νομικού προσώπου.

1. Δικαιολογητικά που υποβάλλονται για την τεκμηρίωση της νόμιμης υπόστασης των υποψήφιων νομικών προσώπων:
  - 1.1. Ισχύον κωδικοποιημένο καταστατικό.
  - 1.2. Πιστοποίηση της σύνθεσης του φορέα κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης στήριξης με την προσκόμιση των πρακτικών της τελευταίας Γενικής Συνέλευσης μετόχων / εταίρων / μελών του φορέα. Σε περίπτωση μεταβολής της μετοχικής / εταιρικής σύνθεσης μετά την τελευταία Γ.Σ., απόσπασμα του βιβλίου μετόχων ή μελών, για τη μεταβολή, με υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου.
 Η διάρκεια του φορέα κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης στήριξης πρέπει να υπερβαίνει την 31/12/2035. Η διάρκεια τεκμηριώνεται με την προσκόμιση του ισχύοντος καταστατικού του φορέα. Στην περίπτωση κατά την οποία η διάρκεια δεν ορίζεται ή έχει λήξει πρέπει να οριστεί / ανανεωθεί πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης και να εμφανίζεται στο ισχύον κωδικοποιημένο καταστατικό του φορέα το οποίο αναρτάται με την αίτηση στήριξης.
  - 1.3. Νομιμοποιητικά έγγραφα εκπροσώπησης.
2. Δικαιολογητικά φερεγγυότητας των υποψήφιων νομικών προσώπων:
  - 2.1. Φορολογική ενημερότητα «για κάθε νόμιμη χρήση εκτός εισπραξης χρημάτων και μεταβίβασης ακινήτων». Η φορολογική ενημερότητα πρέπει να είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.
  - 2.2. Ασφαλιστική ενημερότητα από τον κύριο φορέα ασφάλισης σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.
  - 2.3. Ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας.
3. Δικαιολογητικά ταυτοποίησης του νόμιμου εκπροσώπου: Αντίγραφο των δύο όψεων του αστυνομικού δελτίου ταυτότητας ή της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης της αρμόδιας αρχής ή αντίγραφο διαβατηρίου ή αντίγραφο άδειας οδήγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 του Ν. 3731/2008 (Α' 263) ή αντίγραφο ψηφιακής ταυτότητας.
4. Υπεύθυνη δήλωση σύμφωνα με υπόδειγμα το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα της παρέμβασης στο www.agrotikianaptixi.gr, υποβεβλημένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο μέσω του gov.gr ή θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του νόμιμου εκπροσώπου.

Ενότητα Α3. Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης επιλεξιμότητας του υποψήφιου συλλογικού σχήματος.

1. Δικαιολογητικά που υποβάλλονται για την τεκμηρίωση της νόμιμης υπόστασης των συλλογικών σχημάτων:
  - 1.1. Ισχύον κωδικοποιημένο καταστατικό.
  - 1.2. Πιστοποιητικό καταχώρησης στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (ΑΣ) και τις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ). Πιστοποιητικό καταχώρησης στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για τις ΚΟΙΝΣΕΠ. Για τις Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π) και τις Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.) και τις Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών (Ε.Ο.Π.) του άρθρου 37 του Ν. 4384/2016 (Α' 78), μέχρι να ενταχθούν στο Μητρώο Ομ.Π., Ο.Π. και Ε.Ο.Π. του άρθρου 7 της ΥΑ 2448/229173/31.07.2024 (Β' 4525), αρκεί η απόφαση αναγνώρισης.
  - 1.3. Στοιχεία πιστοποίησης της σύνθεσης του φορέα κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης στήριξης: Πρακτικά της τελευταίας γενικής συνέλευσης μελών. Σε περίπτωση μεταβολής της συμμετοχικής σύνθεσης, μετά την τελευταία γενική συνέλευση, τα πρακτικά της έκτακτης Γ.Σ. και το απόσπασμα του βιβλίου μελών, υπογεγραμμένα από τον νόμιμο εκπρόσωπο.
  - 1.4. Νομιμοποιητικά έγγραφα εκπροσώπησης.
  - 1.5. Δικαιολογητικά του νόμιμου εκπροσώπου: Αντίγραφο των δύο όψεων του αστυνομικού δελτίου ταυτότητας ή της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης της αρμόδιας αρχής ή αντίγραφο διαβατηρίου ή αντίγραφο άδειας οδήγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 του Ν. 3731/2008 (Α' 263) ή αντίγραφο ψηφιακής ταυτότητας.
  - 1.6. Απόφαση οργάνου του συλλογικού σχήματος περί έγκρισης υποβολής αίτησης στήριξης στην Παρέμβαση. Αν το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς αλλού νομικού προσώπου και οι εταίροι /μέτοχοι αυτού ταυτίζονται με τα μέλη του συλλογικού σχήματος, αρκεί η απόφαση του υπερκείμενου νομικού προσώπου.
  - 1.7. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς αλλού νομικού προσώπου, βεβαίωση λογιστή ή/και του νόμιμου εκπροσώπου με την οποία επιβεβαιώνεται τήρηση της διακριτής λογιστικής διαχείρισης.
  - 1.8. Τους εγκεκριμένους από τη γενική συνέλευση ισολογισμούς των διαθέσιμων ετών που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης ή βεβαίωση λογιστή ότι δεν απαιτείται η σύνταξή τους. Διαθέσιμα έτη νοούνται οι τρεις ή λιγότερες κλεισμένες χρήσεις (οικονομικά έτη) που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης.
  - 1.9. Βεβαίωση λογιστή ότι εμφανίζουν κερδοφόρο μέσο όρο αποτελεσμάτων προ φόρων και αποσβέσεων και μέσο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 60.000 ευρώ κατά τις τρεις προηγούμενες κλεισμένες χρήσεις από το έτος υποβολής. Το δικαιολογητικό αυτό δεν υποβάλλεται από όσα συλλογικά σχήματα συστάθηκαν εντός της προηγούμενης τριετίας από το έτος υποβολής.
  - 1.10. Δικαιολογητικά φερεγγυότητας των υποψήφιων συλλογικών σχημάτων:
    - 1.10.1. Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας του συλλογικού σχήματος για κάθε νόμιμη χρήση. Η φορολογική ενημερότητα πρέπει να είναι σε ισχύ κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς αλλού νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.

- 1.10.2. Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας για κάθε νόμιμη χρήση του νομικού προσώπου στο οποίο υπάγεται το συλλογικό σχήμα κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης.
- 1.11. Ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας.
- 1.12. Δικαιολογητικά του νόμιμου εκπροσώπου: Αντίγραφο των δύο όψεων του αστυνομικού δελτίου ταυτότητας ή της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης της αρμόδιας αρχής ή αντίγραφο διαβατηρίου ή αντίγραφο άδειας οδήγησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 του Ν. 3731/2008 (Α' 263) ή αντίγραφο ψηφιακής ταυτότητας.
- 1.13. Υπεύθυνη δήλωση σύμφωνα με υπόδειγμα το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα της παρέμβασης στο www.agrotikianaptixi.gr υποβεβλημένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο μέσω του gov.gr ή θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του νόμιμου εκπροσώπου.

Ενότητα Β. Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης επιλεξιμότητας της εκμετάλλευσης του υποψήφιου.

1. Όταν η εκμετάλλευση διατηρεί ζωικό κεφάλαιο απαιτείται η υποβολή βεβαίωσης ότι οι υφιστάμενες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις συμμορφώνονται με τα ισχύοντα κοινοτικά πρότυπα, εφόσον αυτά απαιτούνται σύμφωνα με το παράρτημα 3 της ΥΑ. Η σχετική βεβαίωση εκδίδεται από την Περιφερειακή Ενότητα και ειδικότερα από το αρμόδιο γραφείο για την επίβλεψη της νόμιμης λειτουργίας των σταβλικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με σχετικό υπόδειγμα που βρίσκεται στην ιστοσελίδα της παρέμβασης στον δικτυακό τόπο www.agrotikianaptixi.gr. Σε περίπτωση περισσοτέρων της μίας εκτροφής στο πλαίσιο της ίδιας εκμετάλλευσης, η βεβαίωση προσκομίζεται για κάθε μία από τις επιμέρους εκτροφές. Από την υποχρέωση προσκόμισης βεβαίωσης εξαιρούνται οι γεωργοί νεαρής ηλικίας εφόσον κατά την υποβολή της αίτησης δεν έχουν συμπληρωθεί 24 μήνες από την ημερομηνία της πρώτης τους εγκατάστασης. Για την προθεσμία προσκόμισής της ισχύουν κατ' αντιστοιχία τα όσα ορίζονται στην παράγραφο 6 της ενότητας Γ.

Ενότητα Γ. Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης επιλεξιμότητας των αιτούμενων επενδύσεων

Πίνακας 1. Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την επιλεξιμότητα των επενδύσεων ανέγερσης, επέκτασης, και εκσυγχρονισμού γεωργικών κτιρίων και κατασκευών.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ
Δ1	Νόμιμη κατοχή και χωροθέτηση	Ιδιόκτητο ακίνητο	α) Αντίγραφο συμβολαίου ιδιοκτησίας και β) Μεταγραφή στο Υποθηκοφυλακείο ή Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου.
		Μισθωμένο ακίνητο	Αντίγραφο μεταγραμμένου μισθωτηρίου συμβολαίου διάρκειας: α) Για ίδρυση / επέκταση, 12 ετών προκειμένου για κατασκευές θερμοκηπιακού τύπου και 15 ετών για συμβατικές κατασκευές. β) 12 ετών προκειμένου για εκσυγχρονισμό / μετατροπή.
		Παραχωρημένο ακίνητο	Επίσημο έγγραφο της διοίκησης ή του σχετικού Φορέα για την παραχώρηση του ακινήτου διάρκειας: α) Για ίδρυση / επέκταση, 12 ετών προκειμένου για κατασκευές θερμοκηπιακού τύπου και 15 ετών για συμβατικές κατασκευές. β) 12 ετών προκειμένου για εκσυγχρονισμό / μετατροπή.
		Επένδυση σε γη η οποία αγοράζεται στο πλαίσιο της παρούσας	Προσκομίζονται τα δικαιολογητικά του πίνακα 3 της ενότητας Γ.
Δ2	Συμμόρφωση με εθνικές προδιαγραφές	Θερμοκήπια, δικτυοκήπια, θάλαμοι καλλιέργειας μανιταριών και κιβώτια ISO 668	Βεβαίωση του οίκου κατασκευής για ύπαρξη έγκρισης τύπου της ΥΑ 2243/333582/2020 (Β' 5432) ή της 2244/333595/2020 (Β' 5430), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
		Αποθήκες θερμοκηπιακών προϊόντων της εκμετάλλευσης	α) Εγκεκριμένος Συγκριτικός Πίνακας Λειτουργικότητας και Προδιαγραφών β) Εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια και διάταξη εξοπλισμού γ) Τεχνική έκθεση
Δ3	Λειτουργικότητας και Δυναμικότητας	Εγκαταστάσεις για τις οποίες δεν καθορίζονται εθνικές προδιαγραφές στο πλαίσιο της παρούσας όπως, οικίσκοι φιλοξενίας εργατών, ειδικοί αποθηκευτικοί χώροι (π.χ. ψυγεία),	α) Εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια με διάταξη εξοπλισμού β) Τεχνική έκθεση

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ
		διαλογητήρια, συσκευαστήρια κ.λπ.	
		Αποθήκες θερμοκηπιακών προϊόντων της εκμετάλλευσης (άνω των 100 τ.μ.)	Τεχνική έκθεση για την συσχέτιση του μεγέθους της αποθήκης (εμβαδόν) με την παραγωγική ικανότητα της εκμετάλλευσης στην ολοκλήρωση.
Δ4	Εύλογο κόστος υλοποίησης	Όλες οι νέες κατασκευές και τα νέα κτίρια καθώς και οι εκσυγχρονισμοί υφιστάμενων	α) Προμετρήσεις και προϋπολογισμοί β) Μία ή τρεις προσφορές, σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΥΑ
		Ειδικές αρχιτεκτονικές προδιαγραφές ΥΑ, Παράρτημα 7 ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ – ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΠΙΝ. 7.1 και 7.2: παρ. 2.2	Βεβαίωση αρμόδιας υπηρεσίας
		Νησιωτική Χώρα με εξαιρέση τις νήσους Κρήτη και Εύβοια ΥΑ, Παράρτημα 7 ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ – ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΠΙΝ. 7.1 και 7.2: παρ. 2.3	Τεκμηρίωση αναγκαιότητας υπέρβασης
		Ειδικοί αποθηκευτικοί χώροι για αποθήκευση / συντήρηση των θερμοκηπιακών προϊόντων της εκμετάλλευσης	Τεκμηρίωση αναγκαιότητας υπέρβασης

Διευκρινίσεις - Επεξηγήσεις Πίνακα 1

- Ειδικά για την τεκμηρίωση της νόμιμης κατοχής, διευκρινίζεται ότι:
  - Σε περιπτώσεις συνιδιοκτησίας ακινήτου εξ' αδιαιρέτου, απαιτείται μεταβίβαση του δικαιώματος της νομής με εκχώρηση ή πράξη ρύθμισης νομής με συμβολαιογραφικό έγγραφο προς τον υποψήφιο.
  - Σε περιπτώσεις παραχώρησης, το παραχωρητήριο πρέπει να αναφέρει:
    - Τον σκοπό της παραχώρησης,
    - Τη διάρκεια της παραχώρησης,
    - Τον τρόπο παράτασης - ανανέωσης της παραχώρησης
- Η έγκριση των αρχιτεκτονικών σχεδίων γίνεται ύστερα από αίτηση προς την Περιφερειακή Ενότητα και ειδικότερα προς το αρμόδιο γραφείο για την επίβλεψη της νόμιμης λειτουργίας και περιλαμβάνει:

- 2.1. Για εγκαταστάσεις για τις οποίες προβλέπονται εθνικές προδιαγραφές: Τεχνική έκθεση, συγκριτικό πίνακα λειτουργικότητας και προδιαγραφών και αρχιτεκτονικά σχέδια και
- 2.2. Για εγκαταστάσεις για τις οποίες δεν προβλέπονται εθνικές προδιαγραφές: Τεχνική έκθεση και αρχιτεκτονικά σχέδια.
3. Μέσω της σχετικής έγκρισης των αρχιτεκτονικών σχεδίων, βεβαιώνεται ότι σε επίπεδο σχεδιασμού οι εγκαταστάσεις που πρόκειται να ανεγερθούν, επεκταθούν ή εκσυγχρονισθούν είναι λειτουργικές, τηρούν τη νομοθεσία που εφαρμόζεται σ' αυτές, έχουν μέγεθος ανάλογο της παραγωγικής ικανότητας της εκμετάλλευσης και δεν εμφανίζουν προϋποθέσεις αλλαγής χρήσης. Η έγκριση αυτή γίνεται στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 1577/85 (Γ.Ο.Κ.) (Α' 210), άρθρο 3, παρ. 2, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
4. Στην περίπτωση αποθηκών η προϋπόθεση της λειτουργικότητας εκπληρώνεται εφόσον συμμορφώνονται με τις εθνικές προδιαγραφές του παραρτήματος 4 της ΥΑ. Η λειτουργικότητα εγκρίνεται από το γραφείο της Περιφερειακής Ενότητας το οποίο έχει την αρμοδιότητα της έκδοσης των αδειών εγκατάστασης σταβλικών εγκαταστάσεων.
5. Στην περίπτωση εγκαταστάσεων για τις οποίες δεν προβλέπονται εθνικές προδιαγραφές, η προϋπόθεση της λειτουργικότητας εκπληρώνεται εφόσον οι εγκαταστάσεις συμμορφώνονται με τα αντίστοιχα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα.
6. Όλα τα ανωτέρω δικαιολογητικά αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ.
7. Ειδικότερα ως προς τα δικαιολογητικά της παρ. 2, αυτά πρέπει να έχουν θεωρηθεί κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης. Ειδικότερα ισχύουν τα εξής:
- α) Η Τεχνική Έκθεση πρέπει να είναι υπογεγραμμένη και σφραγισμένη από τον συντάκτη της αίτησης στήριξης και πρέπει να προσδιορίζει την περιοχή στην οποία θα χωροθετηθεί η επένδυση, την υφιστάμενη και την μελλοντική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης, όπως επίσης να περιγράφει συνοπτικά την υφιστάμενη κατάσταση των εγκαταστάσεων της εκμετάλλευσης, αυτή που θα προκύψει μετά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου και την παραγωγική διαδικασία. Στην περίπτωση εγκαταστάσεων για τις οποίες δεν προβλέπονται κοινοτικά πρότυπα ή/και εθνικές προδιαγραφές, περιγράφεται λεπτομερώς η λειτουργικότητα και η προσαρμογή των εγκαταστάσεων στη δυναμικότητα της εκμετάλλευσης και αναφέρονται οι βιβλιογραφικές ή άλλες πηγές που χρησιμοποιήθηκαν.
- β) Ο Συγκριτικός Πίνακας Λειτουργικότητας και Προδιαγραφών, όπου απαιτείται, πρέπει να είναι υπογεγραμμένος και σφραγισμένος από τον συντάκτη της αίτησης στήριξης, τον υποψήφιο και τον πολιτικό μηχανικό ή άλλο κατά τον νόμο αρμόδιο επαγγελματία και σ' αυτόν να αναγράφονται οι προβλεπόμενες για την εγκατάσταση εθνικές προδιαγραφές οι οποίες αποτυπώνονται στα, συνημμένα στην αίτηση, αρχιτεκτονικά σχέδια.
- γ) Τα σχέδια περιλαμβάνουν τοπογραφικό σχεδιάγραμμα με οδογραφικό σκαρίφημα και αρχιτεκτονικά σχέδια (διάγραμμα κάλυψης, κατόψεις, όψεις, τομές των εγκαταστάσεων) με την διάταξη του εξοπλισμού.
8. Το γραφείο της Περιφερειακής Ενότητας το οποίο έχει την αρμοδιότητα της έκδοσης των αδειών εγκατάστασης σταβλικών εγκαταστάσεων εξετάζει τα δικαιολογητικά της παρ. 2 και εφόσον τεκμηριώνονται τα αναφερόμενα στην παρ. 3 εγκρίνει την τεχνική έκθεση, τα αρχιτεκτονικά σχέδια και τον Συγκριτικό Πίνακα, όπου αυτός απαιτείται. Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση επιστρέφεται στον αιτούντα για επανυποβολή, συνοδευόμενη από τις απαραίτητες οδηγίες προκειμένου να διορθωθεί ώστε τελικά να τεκμηριώνει τη συμμόρφωση με τα αναφερόμενα στην παρ. 3. Από την υποχρέωση της έγκρισης των αρχιτεκτονικών σχεδίων εξαιρούνται εγκαταστάσεις για τις οποίες υπάρχει έγκριση τύπου.

Πίνακας 2. Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την επιλεξιμότητα των επενδύσεων σε εξοπλισμό προϋπολογισμού άνω των 1.000 ευρώ που ενσωματώνονται σε γεωργικές εγκαταστάσεις.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ
Δ1	Νόμιμη κατοχή και χωροθέτηση	Ιδιόκτητο ακίνητο	α) Αντίγραφο συμβολαίου ιδιοκτησίας και β) Μεταγραφή στο Υποθηκοφυλακείο ή Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου.
		Μισθωμένο ακίνητο	Αντίγραφο μεταγραμμένου μισθωτηρίου συμβολαίου διάρκειας μίσθωσης 12 ετών.
		Παραχωρημένο ακίνητο	Επίσημο έγγραφο της διοίκησης ή του σχετικού Φορέα για την παραχώρηση του ακινήτου διάρκειας 12 ετών.
Δ2	Συμμόρφωση με εθνικές προδιαγραφές	Για επενδύσεις σε εξοπλισμό που ενσωματώνεται εντός θερμοκηπίου, δικτυοκηπίου, θαλάμου καλλιέργειας μανιταριών και κιβώτια ISO 668	Για επενδύσεις σε εξοπλισμό που ενσωματώνεται εντός θερμοκηπίου, δικτυοκηπίου, θαλάμου καλλιέργειας μανιταριών και κιβώτια ISO 668: Α) Σε νέες κατασκευές, βεβαίωση του οίκου κατασκευής για ύπαρξη έγκρισης τύπου η οποία περιλαμβάνει όλες τις αιτούμενες επενδύσεις που πρέπει να αναφέρονται σε αυτήν βάσει των ΥΑ 2243/333582/2020 (Β' 5432) ή της 2244/333595/2020 (Β' 5430), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν. Β) Σε υφιστάμενες κατασκευές των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 28 της ΥΑ 2243/333582/27-11-2020 (Β' 5432), απαιτείται η σχετική βεβαίωση λειτουργίας από τη ΔΑΟΚ η οποία, σύμφωνα με την ΥΑ 2243/2020 εκδίδεται λαμβάνοντας υπόψη τις παρεμβάσεις για τις οποίες ο υποψήφιος αιτείται τη συγχρηματοδότησή του στο πλαίσιο της παρούσας.
		Για επενδύσεις σε εξοπλισμό που ενσωματώνεται εντός αποθήκης θερμοκηπιακών προϊόντων της εκμετάλλευσης	α) Εγκεκριμένος Συγκριτικός Πίνακας Λειτουργικότητας και Προδιαγραφών β) Εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια και διάταξη εξοπλισμού γ) Τεχνική έκθεση
Δ4	Εύλογο κόστος υλοποίησης	Γενική περίπτωση	Μία ή τρεις προσφορές, σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΥΑ.
		Για επενδύσεις με προϋπολογισμό άνω των 25.000 ευρώ ή επενδύσεις τεχνολογίας αιχμής	Τεχνικό φυλλάδιο (prospectus)

Διευκρινίσεις - Επεξηγήσεις Πίνακα 2.

Για τη νόμιμη κατοχή και χωροθέτηση και για τη συμμόρφωση με τις εθνικές προδιαγραφές, ισχύουν οι διευκρινίσεις – επεξηγήσεις του Πίνακα 1.

Πίνακας 3. Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την επιλεξιμότητα των επενδύσεων αγοράς γης

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ
Δ1	Νόμιμη κατοχή και χωροθέτηση	Ιδιοκτησία αγροτεμαχίου πωλητή	Αντίγραφο συμβολαίου ιδιοκτησίας μεταγραμμένο στο Υποθηκοφυλακείο ή Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου.
Δ4	Εύλογο κόστος υλοποίησης	Γενική περίπτωση	Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την αντικειμενική αξία της περιοχής ή, εφόσον δεν υπάρχει αντικειμενική αξία, εκτίμηση του δικαιούχου σχετικά με την αξία του αγροτεμαχίου. Σε κάθε περίπτωση η εκτίμηση του δικαιούχου επαληθεύεται κατά την υλοποίηση της επένδυσης από την εκτίμηση της Δ.Ο.Υ., διαφορετικά γίνεται η σχετική μείωση από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή τον φορέα που εκχωρείται η αρμοδιότητα.

Πίνακας 4. Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την επιλεξιμότητα των επενδύσεων αγοράς και εγκατάστασης πολυετών φυτειών.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ
Δ1	Νόμιμη κατοχή και χωροθέτηση	Ιδιόκτητο ακίνητο	α) Αντίγραφο συμβολαίου ιδιοκτησίας και β) Μεταγραφή στο Υποθηκοφυλακείο ή Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου.
		Μισθωμένο ακίνητο	Αντίγραφο μεταγραμμένου μισθωτηρίου συμβολαίου διάρκειας μίσθωσης 12 ετών.
		Παραχωρημένο ακίνητο	Επίσημο έγγραφο της διοίκησης ή του σχετικού Φορέα για την παραχώρηση του ακινήτου διάρκειας 12 ετών.
Δ4	Εύλογο κόστος υλοποίησης	Γενική περίπτωση	Τρεις προσφορές, σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΥΑ
Δ6	Περιορισμοί φύτευσης	Περιορισμοί Παραγωγής [ΚΟΑ]	Άδειες φύτευσης όπου απαιτούνται.

Πίνακας 5. Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την επιλεξιμότητα των επενδύσεων περίφραξης.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ
Δ1	Νόμιμη κατοχή και χωροθέτηση	Ιδιόκτητο ακίνητο	α) Αντίγραφο συμβολαίου ιδιοκτησίας και β) Μεταγραφή στο Υποθηκοφυλακείο ή Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου.
		Μισθωμένο ακίνητο	Αντίγραφο μεταγραμμένου μισθωτηρίου συμβολαίου διάρκειας μίσθωσης 12 ετών.
		Παραχωρημένο ακίνητο	Επίσημο έγγραφο της διοίκησης ή του σχετικού Φορέα για την παραχώρηση του ακινήτου διάρκειας 12 ετών.
		Γενική περίπτωση	Τοπογραφικό διάγραμμα με επισήμανση των προς περίφραξη πλευρών το οποίο συνοδεύεται με οδογραφικό σκαρίφημα.
Δ2	Λειτουργικότητας και Δυναμικότητας	Γενική περίπτωση	Τεχνική έκθεση για τη συσχέτιση του μήκους και της κατασκευής της περίφραξης με τις αιτούμενες εγκαταστάσεις ή τις αιτούμενες φυτείες της εκμετάλλευσης για τις οποίες προορίζεται στην ολοκλήρωση.

Πίνακας 6. Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την επιλεξιμότητα των επενδύσεων αγοράς φορτηγού αυτοκινήτου για την εξυπηρέτηση καλλιέργειας ανθέων θερμοκηπίου και γεωργικού ελκυστήρα.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ
Δ1	Λειτουργικότητας και Δυναμικότητας	Για επενδύσεις αγοράς ΦΙΧ αυτοκινήτου για την εξυπηρέτηση καλλιέργειας ανθέων θερμοκηπίων	Τεχνική έκθεση για τη συσχέτιση της δυναμικότητας ή του μεγέθους ή της ποσότητας της αιτούμενης επένδυσης, με την παραγωγική ικανότητα των θερμοκηπίων της εκμετάλλευσης στην μελλοντική κατάσταση.
		Για την τεκμηρίωση υποδύναμης του ελκυστήρα	Τεχνική έκθεση για τη συσχέτιση της υποδύναμης του ελκυστήρα με το μέγεθος των θερμοκηπίων της εκμετάλλευσης στην μελλοντική κατάσταση.
Δ2	Εύλογο κόστος υλοποίησης	Γενική περίπτωση	α) Τρεις προσφορές, σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΥΑ β) Τεχνικό φυλλάδιο (prospectus)
Δ3	Απλή αντικατάσταση	Ύπαρξη παλαιότερου ελκυστήρα στην εκμετάλλευση	α) Βεβαίωση της ΥΕΒ για τους ελκυστήρες τους οποίους κατέχει ο δικαιούχος. Στη βεβαίωση αναγράφεται η ημερομηνία απογραφής, η ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας και η υποδύναμη. β) Φωτοτυπία της άδειας κυκλοφορίας αυτού.
		Ύπαρξη παλαιότερου οχήματος στην εκμετάλλευση	Σύμφωνα με το σχετικό πεδίο απογραφής στο επιχειρηματικό σχέδιο

Πίνακας 7. Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την επιλεξιμότητα των επενδύσεων αγοράς λοιπού εξοπλισμού και μηχανημάτων προϋπολογισμού άνω των 1.000 ευρώ που δεν ενσωματώνονται σε γεωργικές εγκαταστάσεις.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ
Δ1	Λειτουργικότητας και Δυναμικότητας	Για επενδύσεις αγοράς παρελκόμενων και αναρτώμενων μηχανημάτων ελκυστήρα	Τεχνικά φυλλάδια ή/και βεβαίωση του προμηθευτή, με τα οποία τεκμηριώνεται: α) Η συμμόρφωση του αιτούμενου εξοπλισμού φυτοπροστασίας σύμφωνα με την ΥΑ Ε8/1831/3976/21-04-2015 (Β' 671), όπως ισχύει κάθε φορά. β) Η συμμόρφωση των ρυμουλκούμενων με τις βασικές διατάξεις του Κ.Ο.Κ. (φωτισμός, πέδηση, διαστάσεις) και του ΠΔ 238/94 (Α' 135) σχετικά με τον καθορισμό των μεγίστων ορίων διαστάσεων και βαρών αγροτικών μηχανημάτων.
		Για επενδύσεις σε εξοπλισμό μετεωρολογικών προειδοποιήσεων	Μελέτη εγκατάστασης του εξοπλισμού στην οποία πρέπει να περιγράφεται το λογισμικό το οποίο επεξεργάζεται τα δεδομένα που καταγράφονται και οι αυτοματισμοί που ελέγχονται από το λογισμικό.
Δ2	Εύλογο κόστος υλοποίησης	Γενική περίπτωση	Μία ή τρεις προσφορές, σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΥΑ.
		Για επενδύσεις με προϋπολογισμό άνω των 25.000 ευρώ ή επενδύσεις τεχνολογίας αιχμής	Τεχνικό φυλλάδιο (prospectus).
Δ3	Απλή αντικατάσταση	Ύπαρξη εξοπλισμού/μηχανήματος για την ίδια χρήση στην εκμετάλλευση	Σύμφωνα με το σχετικό πεδίο απογραφής στο επιχειρηματικό σχέδιο.

Πίνακας 8. Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την επιλεξιμότητα των επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ.

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ
Δ1	Νόμιμη κατοχή και χωροθέτηση	Γενική περίπτωση	Τοπογραφικό διάγραμμα με διάταξη εγκαταστάσεων και εξοπλισμού το οποίο συνοδεύεται από οδογραφικό σκαρίφημα. Ενδεχόμενη περίφραξη πρέπει να επισημαίνεται.
		Ιδιόκτητο ακίνητο	α) Αντίγραφο συμβολαίου ιδιοκτησίας και β) Μεταγραφή στο Υποθηκοφυλακείο ή Αντίγραφο Κτηματολογικού Φύλλου.
		Μισθωμένο ακίνητο	Αντίγραφο μεταγραμμένου μισθωτηρίου συμβολαίου διάρκειας μίσθωσης 12 ετών.
		Παραχωρημένο ακίνητο	Επίσημο έγγραφο της διοίκησης ή του σχετικού Φορέα για την παραχώρηση του ακινήτου διάρκειας 12 ετών.
Δ2	Λειτουργικότητας και Δυναμικότητας	Γενική περίπτωση	α) Μελέτη ενεργειακών αναγκών με την οποία τεκμηριώνεται η καταλληλότητα και η δυναμικότητα του αιτούμενου συστήματος. β) Υπογεγραμμένη σύμβαση για αυτοπαραγωγή με ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό (net billing) ή/και εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό (virtual net billing), όπου απαιτείται.
Δ3	Εύλογο κόστος υλοποίησης	Γενική περίπτωση	Μία ή τρεις προσφορές, σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΥΑ
		Για επενδύσεις με προϋπολογισμό άνω των 25.000 ευρώ	Τεχνικό φυλλάδιο (prospectus)
Δ4	Απλή αντικατάσταση	Ύπαρξη παλαιότερου εξοπλισμού/ εγκαταστάσεων για την χρήση ΑΠΕ στην εκμετάλλευση.	Σύμφωνα με το σχετικό πεδίο απογραφής στο επιχειρηματικό σχέδιο

Διευκρινίσεις - Επεξηγήσεις Πίνακα 8.

1. Για τη νόμιμη κατοχή και χωροθέτηση ισχύουν οι διευκρινίσεις - επεξηγήσεις του Πίνακα 1.
2. Περιεχόμενα ενεργειακής μελέτης:
  - 2.1. Προσδιορισμός ενεργειακών αναγκών της εκμετάλλευσης στην μελλοντική κατάσταση:
    - 2.1.1. Για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας απαιτείται: α) η καταγραφή της ισχύος του χρησιμοποιούμενου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, της διάρκειας χρήσης αυτού σε

ετήσια βάση και επιπλέον η εκτίμηση των ετησίων καταναλώσεων της εκμετάλλευσης και β) η κατάθεση αποδεικτικών ετήσιας κατανάλωσης τα οποία έχουν εκδοθεί από τον πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ ΔΕΗ), εφόσον υπάρχουν.

2.1.2. Για την κατανάλωση θερμικής ενέργειας απαιτείται: α) η καταγραφή της ισχύος του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού, της διάρκειας χρήσης αυτού σε ετήσια βάση και επιπλέον η εκτίμηση των ετησίων καταναλώσεων της εκμετάλλευσης και β) η κατάθεση αποδεικτικών ετήσιας κατανάλωσης μέσω τιμολογίων προμήθειας καυσίμου, εφόσον υπάρχουν.

2.2. Τεκμηριωμένη εκτίμηση δυναμικού (αφορά μόνο τα συστήματα ΑΠΕ) αναφορικά με τη θέση ενδιαφέροντος και την καταλληλότητα της διαθέσιμης επιφάνειας εγκατάστασης, μέσω της χρήσης υπολογιστικών εργαλείων όπως PVGIS και RETSCREEN.

2.3. Διαστασιολόγηση του προτεινόμενου συστήματος για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της εκμετάλλευσης η οποία περιλαμβάνει την παρουσίαση των τεχνικών χαρακτηριστικών ανά τμήμα του εξοπλισμού με την υποβολή των αντίστοιχων τεχνικών φυλλαδίων.

2.4. Εκτίμηση της παραγωγής ενέργειας του προτεινόμενου συστήματος και του ποσοστού κάλυψης των ενεργειακών αναγκών με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων και εκτίμηση της αποδοτικότητας της επένδυσης υποκατάστασης (Kwh παραγόμενης ενέργειας συστήματος ΑΠΕ /ευρώ επένδυσης)

3. Στις επενδύσεις που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ συμπεριλαμβάνονται ο εξοπλισμός και οι σχετικές κτιριακές κ.λπ. κατασκευές.

Παράρτημα 2 Βαθμολογία

Άρθρο 1

Δομή και διαμόρφωση της βαθμολογίας

1. Κάθε αρχή κριτηρίων αξιολόγησης της παρ. 3 του άρθρου 15 της παρούσας δύναται να περιλαμβάνει επιμέρους κριτήρια βαθμολόγησης της αίτησης στήριξης του υποψηφίου, όπως αυτά ορίζονται στο παρόν παράρτημα. Κάθε κριτήριο βαθμολόγησης δύναται να αναλύεται περαιτέρω σε επί μέρους πεδία βαθμολόγησης, με ανάλυση των τιμών και της κατάστασης των κριτηρίων που πρέπει να πληρούνται ώστε να ληφθεί η βαθμολογία καθώς και αποτύπωση της βαρύτητας, των μορίων και των ορίων του κάθε ενός.
2. Κάθε κριτήριο βαθμολόγησης αναλύεται σε ένα τουλάχιστον βαθμολογικό πεδίο. Τα πεδία βαθμολόγησης ενός κριτηρίου μπορεί να είναι αμοιβαία αποκλειόμενα ή να βαθμολογούνται αθροιστικά.
3. Η τιμές κάθε πεδίου βαθμολόγησης τεκμηριώνονται με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση στήριξης, όπως αυτά προβλέπονται στο παρόν παράρτημα. Τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης πρέπει να είναι σε ισχύ και πρόσφατης έκδοσης.
4. Οι υπολογισμοί των μορίων (ενδιάμεσοι ή τελικοί) γίνονται με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου. Αν στη μοριοδότηση δεν υπάρχει εύρος τιμών τότε το κριτήριο βαθμολογείται είτε με μηδέν είτε, εφόσον η βαθμολογική προϋπόθεση ικανοποιείται, με το σύνολο των μορίων. Αντίστοιχα, όταν η μοριοδότηση υπολογίζεται βάσει αλγορίθμου, αυτή μπορεί να είναι είτε μηδενική είτε να κυμαίνεται εντός συγκεκριμένου εύρους μορίων.
5. Η βαθμολογία κάθε πεδίου βαθμολόγησης προκύπτει ως γινόμενο της τιμής του πεδίου «Βαρύτητα» επί της τιμής του πεδίου «Μοριοδότηση».
6. Η τελική βαθμολογία της αίτησης στήριξης προκύπτει από το άθροισμα της βαθμολογίας (βαρύτητα Χ μόρια) κάθε πεδίου. Προκειμένου μια αίτηση στήριξης να θεωρηθεί επιλέξιμη πρέπει, πέραν των λοιπών προϋποθέσεων, να βαθμολογείται κατ' ελάχιστο με τριάντα (30) βαθμούς και να καλύπτεται από το όριο πιστώσεων της Περιφέρειας. Αιτήσεις στήριξης που συγκεντρώνουν συνολική βαθμολογία μικρότερη από την ελάχιστη αποδεκτή, απορρίπτονται.
7. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, θα ενταχθεί έναντι των υπολοίπων ισοβαθμούντων, το αίτημα στήριξης με τον χαμηλότερο αιτούμενο προϋπολογισμό.

Άρθρο 2**Ανάλυση κριτηρίων βαθμολογίας**

1. Για την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης οι αρχές κριτηρίων της αξιολόγησης, τα επιμέρους κριτήρια και βαθμολογικά πεδία τα μόρια που αυτά λαμβάνουν και η βαρύτητα των μορίων αναλύονται και καθορίζονται σύμφωνα με τον επόμενο πίνακα 1.1:

Πίνακας 1.1 Βαθμολογικά κριτήρια Παρέμβασης

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΔΙΑ:	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ
	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	(%)	(κλίμακα 0-100)
1. Αξιολογείται και βαθμολογείται η ενασχόληση του υποψηφίου με τη γεωργία	α) Για τα φυσικά πρόσωπα βαθμολογείται η κατοχή της ιδιότητας του επαγγελματία γεωργού	10%	100
	β) Για τα νομικά πρόσωπα βαθμολογείται η κατοχή γεωργικής εκμετάλλευσης.		
	γ) Ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα		
2. Αξιολογείται και βαθμολογείται η συμμετοχή του γεωργικού εισοδήματος στον κύκλο εργασιών του υποψηφίου	α) Βαθμολογείται όταν η προέλευση των ακαθάριστων εσόδων από την γεωργία είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή άλλων τομέων (>70%)	4%	100
	β) Ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα		
3. Αξιολογείται και βαθμολογείται το οικονομικό μέγεθος της εκμετάλλευσης στην υφιστάμενη κατάσταση σε όρους τυπικής απόδοσης για τα νομικά πρόσωπα που κατέχουν εκμετάλλευση και για όλα τα φυσικά πρόσωπα	α) Εκμετάλλευση με τυπική απόδοση, βάσει της ΕΑΕ του έτους 2024, έως 20.000 €	5%	50
	β) Εκμετάλλευση με τυπική απόδοση, βάσει της ΕΑΕ του έτους 2024, από 20.000 έως 40.000 ευρώ		50 έως 100
	γ) Εκμετάλλευση με τυπική απόδοση, βάσει της ΕΑΕ του έτους 2024, άνω των 40.000 ευρώ		100
4. Αξιολογείται και βαθμολογείται το οικονομικό μέγεθος του υποψηφίου	α) Ετήσιος κύκλος εργασιών έως 500.000€ (μέσος όρος τριετίας) ή νεοσυσταθέν νομικό πρόσωπο ή νεοσυσταθέν συλλογικό σχήμα	9%	60
	β) Ετήσιος κύκλος εργασιών άνω των 500.000 και έως 1.000.000€ (μέσος όρος τριετίας)		75
	γ) Ετήσιος κύκλος εργασιών άνω του 1.000.000 € (μέσος όρος τριετίας)		100
5. Αξιολογείται και βαθμολογείται ο προσανατολισμός του υποψηφίου σε ποιοτικά προϊόντα	α) Πιστοποιημένη παραγωγή σε ποσοστό >50% της συνολικής Τ.Α. κατά την αρχική κατάσταση. Αφορά προϊόντα με πιστοποίηση βιολογικών συστημάτων ποιότητας.	2%	100
	β) Συλλογικό σχήμα βιοκαλλιεργητών		
6. Αξιολογείται και βαθμολογείται η	α) Τεκμηριωμένη ικανότητα κάλυψης του αιτούμενου προϋπολογισμού (π/υ) κατά την	20%	30 έως 50

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΔΙΑ:	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ	
	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	(%)	(κλίμακα 0-100)	
δυνατότητα υλοποίησης του αιτούμενου επενδυτικού σχεδίου (Τα α, δ και ε είναι αμοιβαία αποκλειόμενα)	υποβολή της αίτησης στήριξης. Αποδίδονται 30 μόρια εφόσον η ικανότητα κάλυψης του αιτούμενου π/υ με ίδια κεφάλαια υπερβαίνει το 20% και έως 50 μόρια (αναλογικά) εφόσον υπερβαίνει 50% του αιτούμενου π/υ			
	β) Φορολογική ενημερότητα τουλάχιστον δίμηνης διάρκειας και ασφαλιστικές ενημερότητες τουλάχιστον εξάμηνης διάρκειας			40
	γ) Ύπαρξη κερδοφορίας κατά τις 3 τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις (μέσος όρος 3ετίας) προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων			10
	δ) Ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα			30
	ε) Ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα με τουλάχιστον 10 μέλη			50
7. Αξιολογείται και βαθμολογείται η δυναμική του υποψηφίου (βαθμολογείται ένα κριτήριο)	α) Ο υποψήφιος είναι ενταγμένος στο πρόγραμμα των νέων αγροτών της προκήρυξης του 2021	5%	100	
	β) Ο υποψήφιος έχει υποβάλει αίτηση στήριξης στην Παρέμβαση Π3-75.1 «Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας» η οποία κρίθηκε επιλέξιμη			
	γ) Ο υποψήφιος είναι φυσικό πρόσωπο με εμπειρία άνω των 5 ετών και ηλικία έως και 50 ετών			
	δ) Ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο ή συλλογικό σχήμα το οποίο δραστηριοποιείται στον γεωργικό τομέα τουλάχιστον 5 έτη.			
8. Αξιολογείται και βαθμολογείται το επίπεδο εκπαίδευσης του υποψηφίου φυσικού προσώπου ή η ιδιότητα του νόμιμου εκπρόσωπου του υποψηφίου νομικού προσώπου ή συλλογικού σχήματος (βαθμολογείται ένα κριτήριο)	α) Κατοχή οποιουδήποτε πτυχίου επιπέδου 6, 7 ή 8 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	5%	70	
	β) Κατοχή Πτυχίου - Τίτλου σπουδών Γεωτεχνικής κατεύθυνσης ανώτερο ή ίσο του επιπέδου 3, 4, 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων		70	
	γ) Κατοχή Πτυχίου - Τίτλου σπουδών γεωτεχνικής κατεύθυνσης ανώτερο ή ίσο του επιπέδου 6, 7, 8 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων		100	
9. Αξιολογείται και βαθμολογείται ο βαθμός συμμετοχής του υποψηφίου σε συλλογικά σχήματα και συνεταιρισμούς (βαθμολογείται ένα κριτήριο)	α) Ο υποψήφιος δεν είναι μέλος αγροτικού συνεταιρισμού αλλά είναι μέλος ομάδας ή οργάνωσης παραγωγών	5%	40	
	β) Ο υποψήφιος είναι μέλος αγροτικού συνεταιρισμού		60	
	γ) Ο υποψήφιος είναι μέλος αγροτικού συνεταιρισμού και ταυτόχρονα μέλος ομάδας ή οργάνωσης παραγωγών		100	
	δ) Ο υποψήφιος είναι μέλος αναγκαστικού συνεταιρισμού		100	
	ε) Ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα		100	
10. Αξιολογείται και βαθμολογείται η ανέγερση ή επέκταση εγκαταστάσεων	Βαθμολογείται το ποσοστό των επενδύσεων που αφορούν σε ανέγερση ή επέκταση των εγκαταστάσεων της περ. 1.1.1 της παρ. 1 του	20%	0 ή 50 έως 100	

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΔΙΑ:	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ
	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ – ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	(%)	(κλίμακα 0-100)
	άρθρου 8 της ΥΑ. Υπολογίζεται αθροιστικά το επιλέξιμο κόστος των ανωτέρω επενδύσεων. Αποδίδονται 50 μόρια εφόσον το ανωτέρω άθροισμα υπερβαίνει το 20% του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου και έως 100 μόρια (αναλογικά) εφόσον το άθροισμα υπερβεί το 40% του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου όπως αυτό προκύπτει από την αρχική του έγκριση.		
11. Αξιολογείται και βαθμολογείται ο εκσυγχρονισμός υφιστάμενων εγκαταστάσεων	Βαθμολογείται το ποσοστό των επενδύσεων που αφορούν σε εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων της περ. 1.1.1 της παρ. 1 του άρθρου 8 της ΥΑ. Υπολογίζεται αθροιστικά το επιλέξιμο κόστος των ανωτέρω επενδύσεων. Αποδίδονται 50 μόρια εφόσον το ανωτέρω άθροισμα υπερβαίνει το 20% του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου και έως 100 μόρια (αναλογικά) εφόσον το άθροισμα υπερβεί το 40% του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου όπως αυτό προκύπτει από την αρχική του έγκριση.	9%	0 ή 50 έως 100
12. Αξιολογείται και βαθμολογείται η χρήση ΑΠΕ για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της εκμετάλλευσης	Αξιολογείται και βαθμολογείται η χρήση ΑΠΕ εφόσον καλύπτει τουλάχιστον το 30% των ενεργειακών αναγκών της εκμετάλλευσης.	6%	100
13. Αξιολογείται και βαθμολογείται η πραγματοποίηση επενδύσεων από υποψηφίους η έδρα των οποίων βρίσκεται σε ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ)	Αξιολογείται και βαθμολογείται η πραγματοποίηση επενδύσεων από υποψηφίους με έδρα σε ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ)	4%	100
Ελάχιστη επιλέξιμη βαθμολογία: 30 βαθμοί			

Στον πίνακα 1.2 παρέχονται λεπτομέρειες για τον υπολογισμό της βαθμολογίας καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Πίνακας 1.2. Τεκμηρίωση πεδίων βαθμολογίας

ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ 1. Δυναμική του υποψηφίου.	
ΚΡΙΤΗΡΙΟ 1: Αξιολογείται και βαθμολογείται η ενασχόληση του υποψηφίου με τη γεωργία (Βαθμοί=0,10 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)	
Πεδίο 1 Μόρια: 0 ή 100	α) Για τα φυσικά πρόσωπα βαθμολογείται η κατοχή της ιδιότητας του επαγγελματία γεωργού β) Για τα νομικά πρόσωπα βαθμολογείται η κατοχή γεωργικής εκμετάλλευσης. γ) Ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα
<p>Το πεδίο μοριοδοτείται όταν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - το φυσικό πρόσωπο κατέχει την ιδιότητα του επαγγελματία αγρότη - το νομικό πρόσωπο κατέχει εκμετάλλευση - ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα. <p>Για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι η βεβαίωση από το μητρώο αγροτών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων ότι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - το υποψήφιο φυσικό πρόσωπο είναι επαγγελματίας αγρότης - το υποψήφιο νομικό πρόσωπο είναι κάτοχος εκμετάλλευσης <p>Για τα συλλογικά σχήματα, δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι το πιστοποιητικό καταχώρισης στο οικείο μητρώο ή η απόφαση αναγνώρισής τους.</p>	
ΚΡΙΤΗΡΙΟ 2: Αξιολογείται και βαθμολογείται η συμμετοχή του γεωργικού εισοδήματος στον κύκλο εργασιών του υποψηφίου. (Βαθμοί=0,04 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)	
Πεδίο 2 Μόρια: 0 ή 100	α) Βαθμολογείται όταν η προέλευση των ακαθάριστων εσόδων από την γεωργία είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή άλλων τομέων (>70%) β) Ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα
<p>Το πεδίο μοριοδοτείται όταν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - τα ακαθάριστα έσοδα από την γεωργία είναι >70% των συνολικών εσόδων του υποψήφιου φυσικού ή νομικού προσώπου. - ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα <p>Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Για τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα η δήλωση φορολογίας εισοδήματος και το Ε3 του των εισοδημάτων που αποκτήθηκαν το έτος 2023 του υποψήφιου συνοδευόμενα από βεβαίωση λογιστή από την οποία προκύπτει ότι τουλάχιστον το 70% του κύκλου εργασιών του υποψηφίου 	

<p>προερχόταν από την άσκηση της γεωργίας. Στη βεβαίωση πρέπει να αναφέρεται το ύψος του κύκλου εργασιών που προέρχεται από τη γεωργία καθώς και ο συνολικός κύκλος εργασιών.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Για τα συλλογικά σχήματα, δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι το πιστοποιητικό καταχώρισης στο οικείο μητρώο ή η απόφαση αναγνώρισής τους. 	
<p>ΚΡΙΤΗΡΙΟ 3 Αξιολογείται και βαθμολογείται το οικονομικό μέγεθος της εκμετάλλευσης, στην υφιστάμενη κατάσταση σε όρους τυπικής απόδοσης για τα νομικά πρόσωπα που κατέχουν εκμετάλλευση και για όλα τα φυσικά πρόσωπα. Περιλαμβάνει 3 πεδία αμοιβαία αποκλειόμενα. (Βαθμοί=0,05 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)</p>	
<p>Πεδίο 3α Μόρια: 50</p>	<p>Εκμετάλλευση με τυπική απόδοση, βάσει της ΕΑΕ του έτους 2024 έως 20.000 €</p>
<p>Δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικού. Υπολογίζεται βάσει των στοιχείων της ΕΑΕ της εκμετάλλευσης όπως αυτά έχουν καταχωρηθεί στο ΟΣΔΕ και μεταφέρονται στο ΟΠΣΚΕ μέσω κατάλληλης διαδικτυακής εφαρμογής.</p>	
<p>Πεδίο 3β Μόρια: 50 έως 100</p>	<p>Εκμετάλλευση με τυπική απόδοση, βάσει της ΕΑΕ του έτους 2024, από 20.000 έως 40.000 ευρώ</p>
<p>Δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικού. Υπολογίζεται βάσει των στοιχείων της ΕΑΕ της εκμετάλλευσης. Τα μόρια υπολογίζονται γραμμικά από τα 50 μόρια για τα 20.000€ έως τα 100 μόρια για τα 40.000€.</p>	
<p>Πεδίο 3γ Μόρια: 100</p>	<p>Εκμετάλλευση με τυπική απόδοση, βάσει της ΕΑΕ του έτους 2024, άνω των 40.000 ευρώ</p>
<p>Δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικού. Υπολογίζεται βάσει των στοιχείων της ΕΑΕ της εκμετάλλευσης.</p>	
<p>ΚΡΙΤΗΡΙΟ 4 Αξιολογείται και βαθμολογείται το οικονομικό μέγεθος του υποψηφίου Περιλαμβάνει 3 πεδία αμοιβαία αποκλειόμενα. (Βαθμοί=0,9 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)</p>	
<p>Πεδίο 4α Μόρια: 60</p>	<p>Ετήσιος κύκλος εργασιών έως 500.000€ (μέσος όρος τριετίας) ή νεοσυσταθέν νομικό πρόσωπο ή νεοσυσταθέν συλλογικό σχήμα</p>
<p>Το πεδίο μοριοδοτείται όταν ο μέσος όρος του ετήσιου κύκλου εργασιών είναι έως 500.000€ βάσει του Ε3 για τα εισοδήματα των ετών 2021, 2022 και 2023. Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος και το Ε3 του υποψηφίου για τα έτη 2021, 2022 και 2023. 	

<ul style="list-style-type: none"> - Για τα νεοσύστατα νομικά πρόσωπα το καταστατικό τους. - Για τα νεοσύστατα συλλογικά σχήματα το καταστατικό τους και η απόφαση αναγνώρισής τους. 	
Πεδίο 4β Μόρια: 75	Ετήσιος κύκλος εργασιών άνω των 500.000 και έως 1.000.000€ (μέσος όρος τριετίας)
Το πεδίο μοριοδοτείται όταν ο μέσος όρος του ετήσιου κύκλου εργασιών είναι άνω των 500.000 και έως 1.000.000€ βάσει του Ε3 των ετών 2021, 2022 και 2023. Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι η δήλωση φορολογίας εισοδήματος και το Ε3 του υποψήφιου για τα εισοδήματα των ετών 2021, 2022 και 2023.	
Πεδίο 4γ Μόρια: 100	Ετήσιος κύκλος εργασιών άνω του 1.000.000 € (μέσος όρος τριετίας)
Το πεδίο μοριοδοτείται όταν ο μέσος όρος του ετήσιου κύκλου εργασιών είναι μεγαλύτερος του 1.000.000 βάσει του Ε3 των ετών 2021, 2022 και 2023. Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι η δήλωση φορολογίας εισοδήματος και το Ε3 του υποψήφιου για τα εισοδήματα των ετών 2021, 2022 και 2023.	
ΚΡΙΤΗΡΙΟ 5 Αξιολογείται και βαθμολογείται ο προσανατολισμός του υποψηφίου σε ποιοτικά προϊόντα Περιλαμβάνει 2 πεδία αμοιβαία αποκλειόμενα. (Βαθμοί=0,02 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)	
Πεδίο 5α Μόρια: 100	Πιστοποιημένη παραγωγή σε ποσοστό >50% της συνολικής Τ.Α. κατά την αρχική κατάσταση. Αφορά προϊόντα με πιστοποίηση βιολογικών συστημάτων ποιότητας.
Το πεδίο μοριοδοτείται όταν ο υποψήφιος έχει στην υφιστάμενη κατάσταση βιολογική παραγωγή προϊόντων. Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι η σύμβαση του υποψηφίου με πιστοποιητικό οργανισμό, υπογεγραμμένη το αργότερο εντός του 2023. Επιπλέον απαιτείται οι καλλιέργειες που δηλώθηκαν στην ΕΑΕ του 2024 να ήταν πιστοποιημένες τουλάχιστον ως μεταβατικού σταδίου και συνεπώς προσκομίζεται και το σχετικό πιστοποιητικό.	
Πεδίο 5β Μόρια: 100	Συλλογικό σχήμα βιοκαλλιεργητών
Το πεδίο μοριοδοτείται όταν το υποψήφιο συλλογικό σχήμα αποτελείται αποκλειστικά από βιοκαλλιεργητές. Τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης είναι α) το καταστατικό του συλλογικού σχήματος, από το οποίο προκύπτει ότι στους καταστατικούς σκοπούς του είναι αποκλειστικά η παραγωγή βιολογικών προϊόντων	

<p>και β) η σχετική βεβαίωση πιστοποίησης του συλλογικού σχήματος με ονομαστική κατάσταση των μελών.</p>	
<p>ΚΡΙΤΗΡΙΟ 6 Αξιολογείται και βαθμολογείται η δυνατότητα υλοποίησης του αιτούμενου επενδυτικού σχεδίου. Περιλαμβάνει 5 πεδία. (Βαθμοί=0,20 x μόρια που λαμβάνουν αθροιστικά τα πεδία 6α έως και 6ε με την επισήμανση ότι τα πεδία α, δ και ε είναι αμοιβαία αποκλειόμενα)</p>	
<p>Πεδίο 6α Μόρια: 30 έως 50</p>	<p>Τεκμηριωμένη ικανότητα κάλυψης του αιτούμενου προϋπολογισμού (π/υ) κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης. Αποδίδονται 30 μόρια εφόσον η ικανότητα κάλυψης του αιτούμενου π/υ με ίδια κεφάλαια υπερβαίνει το 20% και έως 50 μόρια (αναλογικά) εφόσον υπερβαίνει το 50% του αιτούμενου π/υ.</p>
<p>Στο συγκεκριμένο πεδίο αποδίδονται 30 μόρια εφόσον η ικανότητα κάλυψης του αιτούμενου π/υ με ίδια κεφάλαια υπερβαίνει το 20% και έως 50 μόρια (αναλογικά) εφόσον υπερβαίνει 50% του αιτούμενου π/υ.</p> <p>Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι η βεβαίωση του μέσου υπολοίπου, τραπεζικού ή τραπεζικών λογαριασμών, στους οποίους ο υποψήφιος είναι δικαιούχος.</p> <p>Οι βεβαιώσεις εκδίδονται από τις τράπεζες στις οποίες ο υποψήφιος είναι δικαιούχος ή συνδικαιούχος σε καταθετικούς (ταμειοτηρίου, όψεως, προθεσμιακούς) ή/και αλληλόχρεους λογαριασμούς. Στην περίπτωση των νομικών προσώπων και των συλλογικών σχημάτων εξετάζονται μόνο οι εταιρικοί λογαριασμοί.</p> <p>Σημειώνεται ότι η περίοδος του μέσου υπολοίπου επιλέγεται από τον υποψήφιο και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριών μηνών ή μεγαλύτερη του έτους. Συνεπώς προσκομίζονται βεβαιώσεις που αφορούν τρίμηνη έως δωδεκάμηνη χρονική περίοδο που λήγει από την 31/5/2025 και μετά.</p>	
<p>Πεδίο 6β Μόρια: 40</p>	<p>Φορολογική ενημερότητα τουλάχιστον δίμηνης διάρκειας και ασφαλιστικές ενημερότητες τουλάχιστον εξάμηνης διάρκειας</p>
<p>Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης είναι τα έντυπα ενημεροτήτων που εκδίδονται από την ΑΑΔΕ και τον ΕΦΚΑ.</p> <p>Βαθμολογούνται η φορολογική ενημερότητα τουλάχιστον δίμηνης διάρκειας και οι ασφαλιστικές ενημερότητες τουλάχιστον εξάμηνης διάρκειας. Δεν βαθμολογούνται οι βεβαιώσεις ασφάλισης.</p> <p>Σημειώνεται ότι για να ληφθούν υπόψη οι ενημερότητες πρέπει να είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος στήριξης.</p>	
<p>Πεδίο 6γ Μόρια: 10</p>	<p>Ύπαρξη κερδοφορίας κατά τις 3 τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις (μέσος όρος 3ετίας) προ αποσβέσεων και φόρων</p>

<p>Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης είναι τα υποβληθέντα με τις δηλώσεις φόρου εισοδήματος έντυπα Ε3 τα οποία αφορούν τα εισοδήματα των ετών 2021, 2022 και 2023 σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία.</p> <p>Συγκεκριμένα εξετάζεται το άθροισμα των πεδίων [329 Αποτελέσματα προ φόρων] και [325 Αποσβέσεις] του πίνακα Δ' του εντύπου Ε3.</p> <p>Ο μέσος όρος 3ετίας είναι ο αριθμητικός μέσος όρων των αποτελεσμάτων των τριών ετών. Στην περίπτωση όπου, δικαιολογημένα (υποψήφιος μη υπόχρεος), δεν υπάρχουν φορολογικά στοιχεία κατά την τελευταία τριετία, εξετάζεται ο μέσος όρος των διαθέσιμων ετών.</p>	
<p>Πεδίο 6δ</p> <p>Μόρια: 30</p>	<p>Συλλογικό σχήμα</p>
<p>Απαιτείται η προσκόμιση απόφασης αναγνώρισης του συλλογικού σχήματος.</p>	
<p>Πεδίο 6ε</p> <p>Μόρια: 50</p>	<p>Συλλογικό σχήμα με τουλάχιστον 10 μέλη</p>
<p>Απαιτείται η προσκόμιση της απόφασης αναγνώρισης του συλλογικού σχήματος και κωδικοποιημένο το καταστατικό του.</p>	
<p>ΚΡΙΤΗΡΙΟ 7 Αξιολογείται και βαθμολογείται η δυναμική του υποψηφίου</p> <p>Περιλαμβάνει 4 πεδία αμοιβαία αποκλειόμενα. (Βαθμοί=0,05 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)</p>	
<p>Πεδίο 7α</p> <p>Μόρια: 100</p>	<p>Ο υποψήφιος είναι ενταγμένος στο πρόγραμμα των νέων αγροτών της προκήρυξης του 2021</p>
<p>Δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικού. Η ιδιότητα τεκμηριώνεται σύμφωνα με το αρχείο της Υπηρεσίας.</p>	
<p>Πεδίο 7β</p> <p>Μόρια: 100</p>	<p>Ο υποψήφιος έχει υποβάλει αίτηση στήριξης στην Παρέμβαση Π3-75.1 «Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας» η οποία κρίθηκε επιλέξιμη</p>
<p>Δεν απαιτείται η προσκόμιση κάποιου δικαιολογητικού. Η ιδιότητα τεκμηριώνεται σύμφωνα με το αρχείο της Υπηρεσίας.</p>	
<p>Πεδίο 7γ</p> <p>Μόρια: 100</p>	<p>Ο υποψήφιος είναι φυσικό πρόσωπο με εμπειρία άνω των 5 ετών και ηλικία έως και 50 ετών</p>
<p>Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της επαγγελματικής εμπειρίας ενδεικτικά είναι το αντίγραφο / βεβαίωση έναρξης ή μεταβολής επιχειρηματικής δραστηριότητας από την ΑΑΔΕ όπου προκύπτει η διάρκεια της επαγγελματικής ενασχόλησης με τη γεωργία ή αντίγραφο της άδειας λειτουργίας της εκμετάλλευσης ή</p>	

<p>εκκαθαριστικά σημειώματα φορολογίας εισοδήματος τουλάχιστον 5 παρελθόντων ετών, όχι απαραίτητα συνεχόμενων, από τα οποία να προκύπτει για κάθε έτος ότι τα ατομικά γεωργικά του εισοδήματα, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων του πυλώνα Ι, είναι μεγαλύτερα από τα πάσης φύσης ατομικά εξωγεωργικά. Η ηλικία τεκμηριώνεται από το δικαιολογητικό ταυτοποίησης.</p>	
<p>Πεδίο 7δ Μόρια: 100</p>	<p>Ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο ή συλλογικό σχήμα το οποίο δραστηριοποιείται στον γεωργικό τομέα τουλάχιστον 5 έτη.</p>
<p>Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Για τα νομικά πρόσωπα το καταστατικό από το οποίο προκύπτει ο χρόνος ίδρυσης και ο κύριος σκοπός της εταιρείας και - Για τα συλλογικά σχήματα το καταστατικό και η απόφαση αναγνώρισής τους. <p>Έπεται ότι ο κύριος σκοπός του νομικού προσώπου πρέπει να είναι η άσκηση της γεωργίας επί τουλάχιστον μία πενταετία. Για επιχειρήσεις που προέρχονται από μετατροπή, ως χρόνος ίδρυσης νοείται αυτός της αρχικής σύστασής τους και για επιχειρήσεις που προέρχονται από συγχώνευση, ως χρόνος ίδρυσης νοείται αυτός της σύστασης της αρχαιότερης. Ο χρόνος ο οποίος λαμβάνεται υπόψη είναι ο συνεχόμενος χρόνος άσκησης αγροτικής δραστηριότητας ως κύρια.</p>	
<p>ΚΡΙΤΗΡΙΟ 8 Αξιολογείται και βαθμολογείται το επίπεδο εκπαίδευσης του υποψηφίου φυσικού προσώπου ή η ιδιότητα του νόμιμου εκπρόσωπου του υποψηφίου νομικού προσώπου ή συλλογικού σχήματος.</p> <p>Περιλαμβάνει 3 πεδία αμοιβαία αποκλειόμενα. (Βαθμοί=0,05 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)</p>	
<p>Πεδίο 8α Μόρια:70</p>	<p>Κατοχή οποιουδήποτε πτυχίου επιπέδου 6, 7 ή 8 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων</p>
<p>Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι το κατά περίπτωση αντίγραφο του αποδεικτικού σπουδών του υποψηφίου. Για τα νομικά πρόσωπα και τα συλλογικά σχήματα, η κατοχή πτυχίου τεκμηριώνεται για τον νόμιμο εκπρόσωπο.</p>	
<p>Πεδίο 8β Μόρια:70</p>	<p>Κατοχή Πτυχίου - Τίτλου σπουδών γεωτεχνικής κατεύθυνσης ανώτερο ή ίσο του επιπέδου 3, 4, 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων</p>
<p>Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι το κατά περίπτωση αντίγραφο του αποδεικτικού σπουδών του υποψηφίου. Για τα νομικά πρόσωπα και τα συλλογικά σχήματα, η κατοχή πτυχίου τεκμηριώνεται για τον νόμιμο εκπρόσωπο.</p>	
<p>Πεδίο 8γ Μόρια:100</p>	<p>Κατοχή Πτυχίου - Τίτλου σπουδών γεωτεχνικής κατεύθυνσης ανώτερο ή ίσο του επιπέδου 6, 7, 8 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων</p>
<p>Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι το κατά περίπτωση αντίγραφο του αποδεικτικού σπουδών του υποψηφίου. Για τα νομικά πρόσωπα και τα συλλογικά σχήματα, η κατοχή πτυχίου τεκμηριώνεται για τον νόμιμο εκπρόσωπο.</p>	

ΚΡΙΤΗΡΙΟ 9 Αξιολογείται και βαθμολογείται ο βαθμός συμμετοχής του υποψηφίου σε συλλογικά σχήματα και συνεταιρισμούς Περιλαμβάνει 5 πεδία αμοιβαία αποκλειόμενα. (Βαθμοί=0,05 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)	
Πεδίο 9α Μόρια:40	Ο υποψήφιος δεν είναι μέλος αγροτικού συνεταιρισμού αλλά είναι μέλος ομάδας ή οργάνωσης παραγωγών.
Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι η βεβαίωση της ομάδας ή της οργάνωσης παραγωγών συνοδευόμενη από την απόφαση αναγνώρισής της.	
Πεδίο 9β Μόρια:60	Ο υποψήφιος είναι μέλος αγροτικού συνεταιρισμού.
Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι η βεβαίωση του αγροτικού συνεταιρισμού στον οποίο ο υποψήφιος είναι μέλος.	
Πεδίο 9γ Μόρια:100	Ο υποψήφιος είναι μέλος αγροτικού συνεταιρισμού και ταυτόχρονα μέλος ομάδας ή οργάνωσης παραγωγών.
Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι : α) βεβαίωση του αγροτικού συνεταιρισμού στον οποίο ο υποψήφιος είναι μέλος και β) βεβαίωση της ομάδας ή της οργάνωσης παραγωγών συνοδευόμενη από την απόφαση αναγνώρισής της.	
Πεδίο 9δ Μόρια:100	Ο υποψήφιος είναι μέλος αναγκαστικού συνεταιρισμού.
Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι η βεβαίωση του αναγκαστικού αγροτικού συνεταιρισμού στον οποίο ο υποψήφιος είναι μέλος	
Πεδίο 9ε Μόρια:100	Ο υποψήφιος είναι συλλογικό σχήμα.
Δικαιολογητικό τεκμηρίωσης είναι η βεβαίωση αναγνώρισής του.	
ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ 2. Το είδος επενδυτικών δαπανών	
ΚΡΙΤΗΡΙΟ 10 Αξιολογείται και βαθμολογείται η ανέγερση ή επέκταση εγκαταστάσεων. (Βαθμοί=0,20 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)	
Μόρια: 0 ή 50 έως 100	Βαθμολογείται το ποσοστό των επενδύσεων που αφορούν σε ανέγερση ή επέκταση των εγκαταστάσεων της περ. 1.1.1 της παρ. 1 του άρθρου 8 της ΥΑ. Υπολογίζεται αθροιστικά το επιλέξιμο κόστος των ανωτέρω επενδύσεων. Αποδίδονται 50 μόρια εφόσον το ανωτέρω άθροισμα υπερβαίνει το 20% του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου και έως 100 μόρια (αναλογικά) εφόσον το άθροισμα υπερβεί το 40% του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου όπως αυτό προκύπτει από την αρχική του έγκριση.

<p>Δεν απαιτείται η προσκόμιση κάποιου δικαιολογητικού. Ο έλεγχος γίνεται από τα στοιχεία της αίτησης στήριξης του υποψήφιου</p> <p>Σημειώνεται ότι στο κόστος για την κατασκευή των σχετικών κτιριακών εγκαταστάσεων δεν περιλαμβάνονται οι γενικές δαπάνες, η άδεια δόμησης, η διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου και η περίφραξη.</p>	
<p>ΚΡΙΤΗΡΙΟ 11 Αξιολογείται και βαθμολογείται ο εκσυγχρονισμός υφιστάμενων εγκαταστάσεων. (Βαθμοί=0,09 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)</p>	
<p>Μόρια: 0 ή 40 έως 100</p>	<p>Βαθμολογείται το ποσοστό των επενδύσεων που αφορούν σε εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων της περ. 1.1.1 της παρ. 1 του άρθρου 8 της ΥΑ. Υπολογίζεται αθροιστικά το επιλέξιμο κόστος των ανωτέρω επενδύσεων. Αποδίδονται 50 μόρια εφόσον το ανωτέρω άθροισμα υπερβαίνει το 20% του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου και έως 100 μόρια (αναλογικά) εφόσον το άθροισμα υπερβεί το 40% του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου όπως αυτό προκύπτει από την αρχική του έγκριση.</p>
<p>Δεν απαιτείται η προσκόμιση κάποιου δικαιολογητικού. Ο έλεγχος γίνεται από τα στοιχεία της αίτησης στήριξης του υποψήφιου.</p> <p>Σημειώνεται ότι στο κόστος για την κατασκευή των σχετικών κτιριακών εγκαταστάσεων δεν περιλαμβάνονται οι γενικές δαπάνες, η άδεια δόμησης, η διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου και η περίφραξη.</p>	
<p>ΚΡΙΤΗΡΙΟ 12 Αξιολογείται και βαθμολογείται η χρήση ΑΠΕ για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της εκμετάλλευσης (Βαθμοί=0,06 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)</p>	
<p>Μόρια: 100</p>	<p>Αξιολογείται και βαθμολογείται η χρήση ΑΠΕ εφόσον καλύπτει τουλάχιστον το 30% των ενεργειακών αναγκών της εκμετάλλευσης.</p>
<p>Δεν απαιτείται η προσκόμιση κάποιου επιπλέον δικαιολογητικού. Ο έλεγχος γίνεται από τα στοιχεία της αίτησης στήριξης του υποψήφιου συμπεριλαμβανομένης και της ενεργειακής μελέτης της παρ. 7.2 του άρθρου 8 της ΥΑ.</p> <p>Σημειώνεται ότι στις επενδύσεις που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ συμπεριλαμβάνονται α) ο εξοπλισμός αποθήκευσης ενέργειας, β) ο εξοπλισμός και οι σχετικές κτιριακές κ.λπ. κατασκευές.</p> <p>Στο κόστος για την κατασκευή των σχετικών κτιριακών εγκαταστάσεων δεν περιλαμβάνονται οι γενικές δαπάνες, η άδεια δόμησης, η διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου και η περίφραξη.</p>	
<p>ΑΡΧΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ 3. Περιοχή παρέμβασης</p>	
<p>ΚΡΙΤΗΡΙΟ 13 Αξιολογείται και βαθμολογείται η πραγματοποίηση επενδύσεων από υποψηφίους η έδρα των οποίων βρίσκεται σε ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ).</p>	

(Βαθμοί=0,04 x μόρια που λαμβάνει το πεδίο)	
Πεδίο 3.1 Μόρια: 100	Αξιολογείται και βαθμολογείται η πραγματοποίηση επενδύσεων από υποψηφίους με έδρα σε ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ).
Η βαθμολογία αποδίδεται εφόσον η έδρα του υποψηφίου βρίσκεται σε ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ).	
Δεν απαιτείται η προσκόμιση κάποιου δικαιολογητικού.	

Παράρτημα 3
Επενδύσεις που χαρακτηρίζονται ως τεχνολογία αιχμής

Στον παρακάτω πίνακα περιγράφονται, αποκλειστικά, οι επενδύσεις (δαπάνες) που χαρακτηρίζονται ως τεχνολογία αιχμής, και συνεπώς λαμβάνουν ένταση στήριξης 60%, όπως αναφέρονται στην περ. 1.1.1 του άρθρου 12.

Η λίστα των επενδύσεων του πίνακα είναι εξαντλητική.

ΕΠΕΝΔΥΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
1. Δικτυοκήπιο	Αποτελείται από μια μεταλλική κατασκευή με κολώνες και σύνδεση αυτών με συρματόσκοινα. Τα υλικά κάλυψης είναι ειδικά εντομοστεγή δίχτυα, τα οποία αποτρέπουν την είσοδο των εντόμων. Η κατασκευή μπορεί να εξοπλιστεί και με ειδικά φωτορυθμιστικά δίχτυα σκίασης και συστήματα εξαερισμού.
2. Εξοπλισμός θερμοκηπίων ημίκλειστου τύπου (semi-closed greenhouses)	<p>Αφορά τον εξοπλισμό (και όχι την κατασκευή) των θερμοκηπίων ημίκλειστου τύπου, όπως αυτός εμφανίζεται στο ΟΠΣΚΕ στην σχετική κατηγορία επενδύσεων. Στον εξοπλισμό περιλαμβάνεται υποχρεωτικά σύστημα εμπλουτισμού του εσωτερικού αέρα με διοξείδιο του άνθρακα, καθώς και λογισμικό βελτιστοποίησης της κατανάλωσης ενέργειας.</p> <p>Τα θερμοκήπια ημίκλειστου τύπου,, το εύλογο κόστος κατασκευής των οποίων υπολογίζεται σύμφωνα με το παράρτημα 7 της ΥΑ (πιν, 7.3 και 7.4), βασίζονται στην ανακύκλωση του αέρα και του νερού εντός του θερμοκηπίου μετά από τη θέρμανση του ή την ψύξη του, όταν στο εξωτερικό του επικρατούν χαμηλές ή υψηλές θερμοκρασίες αντίστοιχα. Το νερό που χρησιμοποιείται για θέρμανση ή ψύξη ανακυκλώνεται. Η καλλιέργεια πραγματοποιείται σε κλειστό υδροπονικό σύστημα ώστε να υπάρξει μηδενική απώλεια νερού μέσω απορροής, ενώ το νερό που μετατρέπεται σε υδρατμούς μέσω της διαπνοής συλλέγεται μέσω αφύγρανσης παρέχοντας θερμότητα την ψυχρή εποχή και ενέργεια την θερμή εποχή του έτους, με συνέπεια να ελαχιστοποιείται η κατανάλωση νερού.</p>
3. Σύστημα υποστήριξης λήψης αποφάσεων για έλεγχο άρδευσης-λίπανσης	<p>Αυτόνομο σύστημα συμβουλευτικής υποστήριξης για τον υπολογισμό θρεπτικών διαλυμάτων και τη διαχείριση της υδρολίπανσης σε θερμοκήπια με υδροπονικές καλλιέργειες και καλλιέργειες στο έδαφος.</p> <p>Αποτελείται από ένα ειδικό λογισμικό προηγμένης τεχνολογίας, ειδικούς αισθητήρες οι οποίοι τροφοδοτούν το λογισμικό με δεδομένα, καθώς και μία κεφαλή υδρολίπανσης με πολλαπλά δοχεία πυκνών διαλυμάτων που δέχεται και εφαρμόζει αυτόματα τις εντολές του ειδικού λογισμικού.</p>
4. Κλειστό υδροπονικό σύστημα και αυτοματισμοί διαχείρισης	Κλειστό υδροπονικό σύστημα με ανακύκλωση του διαλύματος απορροής και αυτοματισμοί διαχείρισης της ανακύκλωσης ελεγχόμενοι από κατάλληλο λογισμικό.

της ανακύκλωσης των απορροών	
5. Σύστημα αφαλάτωσης νερού	Αποτελείται από συστήματα αφαίρεσης αλάτων από αλατούχα ύδατα με στόχο την ανάκτηση αρδευτικού νερού από θαλασσινό νερό, υφάλμυρα ποτάμια ή λίμνες καθώς και τη βελτίωση της ποιότητας του υφάλμυρου νερού άρδευσης προερχόμενου από φράγματα, γεωτρήσεις ή άλλες πηγές.
6. Συστήματα μείωσης ενεργειακών εισροών και αξιοποίησης ήπιων μορφών ενέργειας	Πρόκειται για συστήματα αξιοποίησης της ηλιακής και της γεωθερμικής ενέργειας καθώς και άλλων ήπιων μορφών ενέργειας. Αφορά συστήματα μείωσης των απωλειών ενέργειας όπως, συστήματα αυτόματης νυχτερινής θερμομόνωσης (σύστημα θερμοκουρτινών συνοδευόμενα από αυτοματισμούς για αυτόματη ενεργοποίηση – απενεργοποίηση) καθώς και συστήματα μείωσης των ενεργειακών αναγκών της καλλιέργειας όπως, συστήματα μείωσης των ενεργειακών αναγκών της καλλιέργειας (σύστημα αφύγρανσης εσωτερικού αέρα θερμοκηπίου).
7. Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης του μικροκλίματος των θερμοκηπίων	<p>Αποτελείται από ένα λογισμικό αυτόματου ελέγχου του κλίματος και ένα δίκτυο ασύρματων αισθητήρων (Wireless Sensor Network) που συλλέγει δεδομένα κλιματικών συνθηκών εντός και εκτός του θερμοκηπίου και τα διαβιβάζει σε πραγματικό χρόνο στο λογισμικό. Το λογισμικό, χρησιμοποιώντας τα δεδομένα των αισθητήρων, καθώς και μετεωρολογικά δεδομένα από το διαδίκτυο, λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση του εσωτερικού μικροκλίματος και διαβιβάζει σε πραγματικό χρόνο τις κατάλληλες εντολές στο μηχανολογικό εξοπλισμό της εγκατάστασης. Οι εντολές αυτές αφορούν στην ενεργοποίηση και απενεργοποίηση συστημάτων θέρμανσης, ψύξης, κ.λπ. και εκτελούνται αυτόματα σε πραγματικό χρόνο.</p> <p>Ενδεικτικά οι αισθητήρες αυτοί μπορεί να καταγράφουν παραμέτρους όπως υγρασία αέρα, θερμοκρασία αέρα, ατμοσφαιρική πίεση, ένταση ηλιακής/φωτεινής ακτινοβολίας, επίπεδο υδροφόρου ορίζοντα, διεύθυνση και δύναμη ανέμου.</p>
8. Αυτόματα συστήματα ευφυούς διαχείρισης καλλιεργητικών επεμβάσεων	Συστήματα ευφυούς διαχείρισης και αυτοματοποίησης συγκεκριμένων καλλιεργητικών επεμβάσεων με στόχους τη βελτιστοποίηση των συνθηκών καλλιέργειας, τη μεγιστοποίηση της παραγωγής, τη βελτιστοποίηση της ποιότητας των προϊόντων, τον δραστικό περιορισμό των εισροών ή/και την προστασία του περιβάλλοντος. Στις καλλιεργητικές επεμβάσεις περιλαμβάνονται κυρίως η εγκατάσταση της καλλιέργειας, η φυτοπροστασία, η άρδευση, η υδρολίπανση, η συγκομιδή, κ.λπ.